TUNTURILATU 4/2014

Tuula Sahraluoma

Juha Häkkinen kerää kamppeitaan teltasta ja suuntaa kohti jämäkämpää majoitusta.

Tuulessa ja tuiskussa

4

Erkki näyttää mallia 3

Kultamiehen koti 6

Villaa eri muodoissa 7

Noita ja susilauma 8–9

PUHEENJOHTAJALTA

Uutta vuotta ja uudistuksia kohti

Tämän talven toinen hiihtokausi Kainuussa kesti kymmenen päivää. Kovaksi pakkautunutta lunta oli pururadalla riittävästi jopa perinteisen ladun tekemiseenkin.

Hiihtäjiä baanalla oli kiitettävästi, mukana myös ihan tavallisia suksijoita. Puihin jäätynyt lumi teki metsät kauniiksi ja liikkujan olon valoisaksi.

* * *

Kuukausi aikaisemmin Naapurivaaran lomakeskuksessa saatiin viettää susiaiset ja vuosikokous kauniissa syyssäässä.

Viikonlopun tilaisuuden paikka, järjestelyt ja sää nostivat osallistujien kasvoille mielihyvän hymyn. Järjestävien oktalaisten samoin kuin paikan isäntäväen leveä hymy kertoi tyytyväisyydestä ja saaduista positiivisista palautteista. Olihan osallistujia kolmenumeroinen lukumäärä.

Kiitoslaulu kaikukoon vieraille ja oktalaisille.

* * *

Susivihkimisen noita, Vuokatin shamaani, piti katsojien ja vihittävien susien mielenkiinnon otteessaan ja laittoi myös yleisön osallistumaan ohjelman suorittajaksi.

Mieleenjäävä tapahtuma. Kolme sutta sai ikäsuden sauvan ja muita vihittäviä susia oli neljä. Heille jokaiselle onnittelu-ulvahdukset.

* * *

Tunturiladun vuosikokouksen henkilövalinnoissa johtokuntaan valittiin kolme uutta jäsentä, sillä **Iitu Gerlin, Pirjo Kukkonen** ja **Paavo Kramsu** halusivat antaa tilaa uusille toimijoille. Heille jokaiselle suuret kiitokset ansiokkaasta työstä ja ajankäytöstä Tunturiladussa. He ovat olleet todella sitoutuneita ja antaneet kaikkensa yhdistyksellemme.

Tervetuloa uudet jäsenet **Tuula Forström, Erkki Maununen** ja **Johanna Nevalainen** tuomaan uutta ilmettä ja ajatuksia johtokunnan työskentelyyn.

* * *

Hyväksytystä toimintasuunnitelmasta nostaisin esille retkitoiminnan terävöitymisen ja jäsenrekisteriuudistuksen vaikutuksen jäsenmäärän kehittymiseen unohtamatta muutakaan toimintaa.

Jäsensihteeri **Tiina Loisa** on tehnyt suurenmoisen työn jäsenrekisterien yhdistämisessä, mikä on pientä viilausta vaille valmis. Suomen Ladun nettisivuilta voitte asian todeta. Uudistuksen jälkeen liityminen yhdistykseemme helpottuu eikä unohtaa voi saatua taloudellista hyötyä.

* * *

Nettiuudistuksen toteuttaminen aloitetaaan joulukuun aikana. Etiäiset ovat kertonet, että kiinnostus ja odotukset Tunturiladun toimintaa kohtaan ovat lisääntymässä nettiuudistuksen ja yhdistyksen esiintulon lisääntyessä.

* * *

Keskustelu ja mielipiteitten esittäminen toiminnasta ja tulevaisuudesta on tervetullutta ja toivottavaa. Kiinnostuksesta tulee johtokunnalle haastetta siitä, miten mielipiteet saadaan muutettua toiminnaksi, sillä jos ei ole tekijöitä ja toimintaa, kiinnostuskin lopahtaa.

Mielestäni peli on menetetty silloin, kun todetaan muutoksen tarpeellisuus, mutta ei tehdä mitään.

* * *

Tunturiladun juhlavuosi, 70 vuotta, on jo lähellä. Johtokunnassa on käynnistetty koko vuoden tapahtumien suunnittelu ajatuksella, että jokainen yhdistyksen jäsen voisi osallistua johonkin tai vaikkapa kaikkiin tapahtumiin halunsa ja kiinnostuksensa mukaisesti.

Juhlavuoden aikana tulemme saamaan jonkun toiminnan avulla myös medianäkyvyyttä.

* * *

Viisaat ovat sanoneet, että puheenjohtajan sisäänajovaihe kestää vuoden tai kaksi.

Vaikka olin poissa johtokuvioista vain kolme vuotta, koen, että yhdistys ja varsinkin johtokunta on muuttunut toimintatavoiltaan melkoisesti. Osaltani vanhojen tottumusten ja tapojen muuttaminen tarvitsee aikaa ja vuosi ei ole vielä kulunut puheenjohtajakaudestani.

* * *

Uutta hiihtokautta odotellessa toivotan kaikille liikunnallista Joulua!

Raimoi

Simo Jyväsjärven vaellusmuistoja Lapin selkosilta

Oulaistelainen Simo Jyväsjärvi on työstänyt vaelluspäiväkirjoistaan oikein kovakantisen opuksen. Kirja sisältää nimensä mukaisesti retkikertomuksia parinkymmenen vuoden ajalta, vuosilta 1978-2000.

Tällaisten kotikutoisten muisteluksien ehkä hauskin anti on päästä kirjoittajan pään sisälle, tekemään harrastelijamaista analyysiä kirjoittajasta vaeltajana. Havaintojeni mukaan Jyväsjärvi ei halunnut erämaassakaan irtautua täysin arjesta, hänen oli suoranainen pakko soittaa kotiin jokaisesta reitille osuvasta erämaapuhelimesta, parhaimmillaan viikon reissulla lähes joka päivä.

Vaellukset olivat tyypillisesti viikon kestäviä, ei pidempiä. Tästä seuraa se, että kilometrejä piti päivittäin kertyä riittävästi. Kuvaava kommentti löytyy vuoden 1981 ruskavaelluksen päätössanoista: ”Tämä vaellus oli ollut raskas johtuen ehkä siitä, että reitinvalintamme olivat vähän omaperäisiä. Tuumasimmekin vaelluksen vaiheita kerratessamme, että kun tulemme seuraavan kerran, niin pysymme vakiintuneella reitillä ja jo kuljetuilla poluilla.”

Tämän jälkeen vaellukset noudattivatkin totuttua kaavaa, ilman isompia tutkimusretkiä. Jyväsjärvi halusi nähdä viikossa kaiken haluamansa, ja siihen vaaditaan tiukkaa suunnitelmallisuutta. Vaelluskilometrejä tarkemmin on ilmoitettu ajokilometrit Oulaisista Aittajärvelle ja Kilpisjärvelle, ja moneen kertaan.

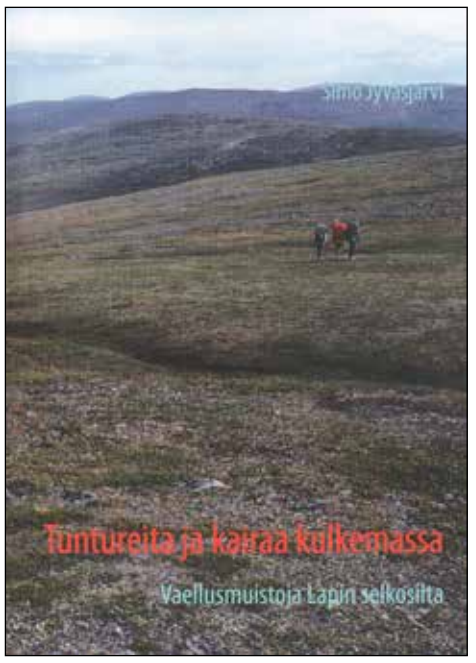
Lukijalle kerrotaan lannistavalla tarkkuudella, missä ja mihin aikaan on tankattu, käyty kahvilla, vaihdettu kuskia, syöty perinteiset pizzat, ja Saab vei luotettavasti perille, kunnes vuonna 1998 Jyväsjärvi pääsi Vectran rattiin ja uusi lempiauto oli löytynyt.

Kirjoittajan lempikohteet ovat Halti ja Koilliskaira, juuri muualle ei retkiä tehty. Haltille hiihdettiin vappuna, Saariselän takamaille suunnattiin useampana vuodenaikana. Jyväsjärvelle ominaista on ollut lempipaikkojen näyttäminen toisille, vaellusporukassa on ollut vaihtelevasti perheenjäseniä ja partiolaisia.

Mikäs siinä jos samat maisemat jaksavat vuodesta toiseen vetää puoleensa, mutta lukija kaipaisi vaihtelua. Vaikeuksia on toki riittänyt piristävästi, myrskyistä ja soseesta on suoriuduttu.

Vaelluksilla Jyväsjärvi seurueineen majoittui kämppiin, jotka usein keväthangilla olivat täysiä. Kirjoittajan vakiopaikka olikin autiotuvan lattialla. Sulan maan vaelluksilla kuljettiin lenkkareilla, saappaat kannettiin mukana, eikä niitä vaihdettu jalkaan aina silloinkaan kun lenkkarit olivat jo märät.

Jyväsjärvi kantoi rinkkaa kesät talvet, kunnes havahtui, että ikäkö tässä alkaa painaa. Viimeisellä talvireissulla varusteet kulkivatkin ahkiossa. Kirjoittaja ei kuitenkaan ota kantaa rinkan tai ahkion paremmuuteen, selväksi kylläkin tulee, että ahkionveto on raskasta Lossun noususssa Saarijärven suuntaan lähtiessä. Muutenkin kirjoittaja selvästi varoo esittämästä mielipiteitä, hän vain kertoo mitä on tapahtunut.

Kamerakalustoa oli käytössä, Jyväsjärvi on Canonin miehiä, ja hyviä kuviakin on otettu. Näitä tekstissä mainittuja mestarilaukauksia ei kuitenkaan näytetä kirjan sivuilla. Muutama kuva kirjan keskilehdillä on, mutta enimmäkseen ne ovat tylsiä poseerauksia.

Puhuttelevimmat kuvat on otettu olosuhteissa, kuten Pitsusjärven myrskyssä tai sosehiihdon tauolla Padagovan kämpällä, jota ei enää ole.

Pari pientä epätarkkuutta jäi häiritsemään. Anterin tukkitietä kutsutaan kirjassa ”Samperin veturitieksi”, joka rakennettiin ennen ensimmäistä maailmansotaa, joka keskeytti työmaan. Hugo Richard Sandberghan toimi Tulppion kairassa, vedättäen siellä tukkikuormia veturilla.

Anterin tie sen sijaan on tietojeni mukaan vuodelta 1939, jolloin talvisota keskeytti projektin, eikä Ukko-Samperi tiettävästi ollut siellä puikoissa.

Toinen pikkujuttu, kirjoitusasu Tsalkaljärvi toistuu läpi kirjan. Minun kartassani vuodelta 1991 lukee kyseisellä paikalla Saanan takana Tsahkaljavri, lieneekö nimi ollut ennen tai jälkeen eri? No joo, oli nimessä äl tai hoo, kyllähän tämänkin kirjan luki läpi. Kustannustoimittajaa olisi kyllä kaivattu, erottelemaan jyvät akanoista eli satunnaista lukijaa kiinnostava aines kirjoittajalle itselleen tärkeistä osasista.

Tommi Avikainen

Tunturiladun jäsenmaksujen tilinumero muuttuu

Tunturiladun jäsenrekisteri siirtyy vuoden 2015 alusta osaksi Suomen Ladun jäsenrekisteriä. Jäsenasioiden hoito yksinkertaistuu, liittyminen Tunturilatuun ja tunturikerhoihin, muutoksen jäsenyyksissä, osoitteenmuutokset ja mahdolliset eroamiset kerhoista tai Tunturiladusta hoituvat Suomen Ladun jäsenpalvelun kautta. Tunturiladun ja tunturikerhojen jäsensihteerit toki auttavat ja opastavat jäsenasioissa tulevaisuudessakin.

Jäsenrekisterin vaihtuminen aiheuttaa muutoksia myös jäsenmaksulaskutuksessa. Suomen Latu laskuttaa vuodesta 2015 alkaen Tunturiladun jäsenmaksun. Jäsenmaksu maksetaan Suomen Ladun tilille ja maksun saajana on Suomen Latu ry. Uudet maksutiedot löytyvät jäsenmaksulaskusta, joka postitetaan jäsenille tammikuussa. Jäsenkortit löytyvät tuttuun tapaan Suomen Ladun jäsenmaksulaskun yläkulmasta.

Tunturikerhojen kerhomaksut laskutetaan jatkossakin pääasiassa Tunturiladun jäsenmaksun yhteydessä. Muutama tunturikerho kuitenkin laskuttaa kerhomaksunsa edelleen itse. Uuteen rekisteriin siirtyminen saattaa aiheuttaa muutoksia kerhomaksun laskuttamiseen Tunturiladun ainaisjäsenten osalta. Neuvottelut aiheesta ovat vielä kesken ja päätös siitä, voidaanko ainaisjäsenten kerhomaksut laskuttaa Suomen Ladun kautta saadaan loppuvuoden aikana.

Jäsentietojen siirron yhteydessä olemme havainneet eroavaisuuksia jäsentemme tiedoissa Tunturiladun ja Suomen Ladun rekistereissä. Mikäli havaitsette tiedoissanne puutteita, otattehan yhteyttä Suomen Ladun jäsenpalveluun. Suomen Ladulla osoitetiedot päivittyvät normaalisti automaattisesti Itellan kautta, mutta tietojen siirron myötä rekisteriin on saattanut jäädä virheellisiä nimi- ja osoitetietoja.

Suomen Ladun jäsenpalveluun voit olla yhteydessä sähköpostitse jasenpalvelu@suomenlatu.fi tai puhelimitse 044 722 6301. Suomen Ladun sivuilta www.suomenlatu.fi löytyy myös palvelukortti, jonka avulla voit päivittää mm. osoitetietosi.

Tiina Loisa, jäsensihteeri

Harjumaisemia ja kulttuuria – Njeallje Petkeljärvellä

Njealljen väki oli jo pitemmän aikaa keskustellut Petkeljärvelle lähdöstä, mutta sopivaa aikaa ei vaan tuntunut löytyvän.

Tänä syksynä taas kaikenlaisten yhteensattumien ja aikatauluongelmien kanssa ei perinteisestä Lapin ruskaretkestä tuntunut tulevan yhtikäs mitään. Nämä pulmat kun lyötiin yhteen, tuloksena oli oivallinen ratkaisu – lähdetäänkin syysretkelle Petkeljärvelle!

Matka toteutui viikonloppuna 19.–21.9. Ruskaa ei tosin silloin vielä ollut kuin vähän maistiaisiksi.

Petkeljärven kansallispuisto on Suomen itäisin kansallispuisto Ilomantsissa. Sen pinta-ala on kuusi neliökilometriä, se on perustettu 1956, ja sen tunnuseläin on kuikka.

Majoituimme retkeilykeskuksen huoneisiin hyvinkin väljästi, koska muita asukkaita ei ollut. Talosta saimme tilata aamiaiset ja makoisat päivälliset. Keskuksesta saa monenlaista palvelua, ja tilaa on myös asuntoautoille ja telttailijoille.

Petkeljärvellä voi vaeltaa huikeissa harjumaisemissa. Me valitsimme ensimmäiseksi kohteeksi kapean, teräväreunaisen Korkeasärkän polun, jossa vesi välkkyi harjun kummallakin puolella.

Muutamat tulivat retkeilykeskukselta soutuveneellä niemen päähän ja paluumatkalle veneeseen vaihdettiin toinen porukka.

Harjulla oli jatkosodan aikaisia juoksuhautoja melkein koko matkalla. Sotatoimista ja juoksuhautojen merkityksestä alueella saimme valistusta senioriopettajajäseneltämme.

Toisen päivän retki suuntautui Joutenjärven ympäri seuraten osittain Kuikan kierrosta ja Taitajan taivalta. Kuikan kierros yksinään on 6,5 kilometriä pitkä ja Taitajan taival vie kylään 31 kilometrin päähän.

Noin puolessa matkassa meidän omaa noin 10 kilometrin reittiämme oli laavu Joutenjärven ja Keltasilmälammen välisellä kannaksella, jossa meillä oli passeli paikka evästelyyn ja makkaran paistoon.

Sää suosi meitä – taisi olla syksyn viimeisiä kuulaan aurinkoisia päiviä, sitten jo maanantaina alkoivat sateet.

Patikoinnin ohessa karttui sienisaalis. Kehnäsieniä alueella oli enemmän kuin kukaan muisti kerralla nähneensä. Puolukoitakin jonkin verran kertyi astioihin.

Sunnuntaina kotimatkan alkajaisiksi menimme tutustumaan Möhkön nähtävyyksiin.

Möhkön ruukin tarina on mielenkiintoinen, ja alueen rakennukset, kanavat ja Lemmenpolkukin ovat museona kaiken kansan nähtävissä. Kannattaa käydä.

Ihan ruukin lähimaastossa käytiin taisteluja jatkosodan aikaan. Tänä vuonna Ilomantsissa onkin vietetty jatkosodan päättymisen 70-vuotisjuhlaa monin tapahtumin, näyttelyin ja jopa kesäteatteriesityksin.

Korkeaselän polulla.

Vielä ennen kotikaupunkeja poikkesimme Valamoon.

Siellä oli vasta avattu näyttely Mestarin jälki, johon oli saatu aikamoinen kokoelma paitsi suomalaisten ja ulkomaalaisten mestareiden, mutta myös monien tuntemattomien tekijöiden kristillisaiheisia maalauksia.

Petkeljärven syysretki antoi luontoelämyksiä, mutta saatiin siis myös kulttuurikokemuksia. Molemmista mieli virkistyy pitkäksi aikaa.

Petkeljärven luontotuvassa avautuu 1.5. 2015 uusi näyttely, joka esittelee harjuluonnon syntyä ja alueen sotahistoriaa. Taas yksi syy lisää lähteä tutustumaan tähän kansallispuistoon.

Tuula Kirjonen

Elämää juoksuhaudassa.

Ovtsilaisten terveiset

Menneillään oleva toimintakausi on kallistumassa lopuilleen. Paljon sattui ja tapahtui – varmaa on että monenmoiset retket olivat meille itse kullekin hyväksi ja terveydeksi. Kesän mittavin tapahtuma meidän osaltamme oli vavaleirin sujumisesta vastaaminen. Eikä se hassumpaa ollutkaan! Nyt odotellaan vielä leirin perinteisen kuvakirjan valmistumista.

Ovtsin Haristupa on ollut monien mukavien tapaamisten, uimaretkien ja saunomisten näyttämönä. Marjoja ja sieniäkin lähimaastoista löytyi, jopa ne Jarvan Railin löytämät tummat tupaskynsikkäät aivan Haristuvan portin pielestä. Joku oli ohi mennessään potkaissut ne nurin, mutta ne ovat kuulema Suomen parhaita ruokasieniä! - Marraskuun lopulla kokoonnumme sitten joukolla Hariselle pikkujoulun viettoon. Täytyy vielä kehaista että oikea joulupukkikin löytää sinne tien.

Tiistaina 4.11. käytiin 17 ovtsilaisen voimalla läpi syysvuosikokous. Toimintasuunnitelmaan johtokunta oli kerännyt aikamoisen määrän tulevia tapahtumia. Mutta kesän alussa Karhunkierroksen vaeltaneet olivat niin tykästyneet hommaan että vaativat: tätä täytyy saada lisää. Niinpä Lemmenjoen retki lisättiin muutaman muunkin lisäyksen mukana toteutettavaksi ensi kesänä. Talousarvio hyväksyttiin sellaisenaan, mutta henkilövalinnat puhuttivat enemmänkin. Johtokunnassa vaihtui kaksi henkilöä, kun Kuukkasen Aulikki ja sihteerimme Vaahtilan Hannele päästettiin vapaalle. Tilalle valittiin Iiris Heikkilä ja Seppo Pihkasalo. Minä ikivanha veteraani johdattelen edelleen joukkoa puheenjohtajana. Kokouksen jälkeen pääsimme Esan vanhojen diakuvien myötä pyöräretkelle halki Saksan, Hollannin, Englannin, Skotlannin ja Skandinavian takaisin kotoKeski-Suomeen. Unohdin vielä mainita, että Esa aikoo vetää hiihtovaelluksen ensi huhtikuussa ylhäällä Käsivarressa. Retken päätöspäivä on 27.4.2015.

Tässäpä enimmät. Hyvää talvenodotusta laduille halajaville!

Ritvis

Erätaitoja ja elämyksiä – Tunturilatu ry

Tunturilatu mukaan Hanki jäsen -kampanjaan

Tunturilatu on päässyt Suomen Ladun jäsenrekisteriin liittymisen myötä mukaan **Hanki jäsen** -kampanjaan. Kampanjassa uuden jäsenen hankkinut Tunturilatulainen palkitaan tavaralahjalla.

Hanki jäsen -palkinnon saa uudesta jäsenestä. Hyväksyttävät jäsenyyslajit ovat henkilöjäsenyys, perhejäsenyys sekä nuoriso- ja opiskelijajäsenyys.

Rinnakkaisjäsenyys ei oikeuta palkintoon. Kampanjaan voivat osallistua vain jäsenyydet, jotka on ilmoitettu kampanjasivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella, Latu & Polku -lehden palvelukortilla tai puhelimitse Suomen Ladun jäsenpalveluun.

Uusin lahja julkaistaan Latu & Polku -lehden palvelusivuilla.

Latu & Polku -lehden no 5/2014 jäsenhankkijan palkintona on kätevä, Suomen Ladun logolla varustettu Victorinox-linkkuveitsi. Lahja postitetaan jäsenhankkijalle sen jälkeen, kun uusi jäsen on maksanut jäsenmaksunsa.

Jäsenhankintalahjalle voisi olla käyttöä.

Lisätietoja ja kampanjan säännöt löytyvät Suomen Ladun sivuilta osoitteesta www.suomenlatu.fi/hankijasen.

Poroisäntä lupautui suostuttelujen jälkeen pelastusoperaatioon.

Myrskyn silmästä kotiin

Tämän talvinen tsietsalaisten hiihtovaellus tehtiin pääsiäisen ja vapun välillä hyvät hiihtokelit varmistaaksemme. Luontoäiti päätti kuitenkin toisin ja näytti jälleen mahtavuutensa. Oikeastaan peloittavankin puolensa.

Yhdentoista vaeltajan porukka neljästä kerhosta kokoontui Susikyröön Kiirastorstai-iltana. Seuraavana päivänä jakaannuimme Karesuvannossa kahtia niin, että viisi meistä suuntaisi Tornionjärvelle Torneträskin asemalle ja loput ajelivat Kilpisjärvelle. Molemmat ryhmät aloittivat vaelluksensa kauniissa säässä, mutta jo eka yönä Saanan juurelta lähteneet saivat latoa lunta telttojen liepeille tuulen ravistellessa majoitetta.

Seuraavana päivänä saimmekin sitten tuntea myrskytuulen voiman. Tuipalin yli hiihtäessämme saimme ponnistella kaikin voimin päästäksemme eteenpäin. Tehän tunnette nuo Tuonelan tunturit; nousua riittää ja riittää. Samannäköisiä rinteitä ja notkelman toisella puolen kaartuu taas uusi nousu. Siinä olivat reidet ja käsivarret tiukoilla. Etunoja oli parhaillaan kun nykäsenmatilla, mutta ahkio ei liikkunut ! Näkyväisyys ajoittain täysi nolla.Pitkän ja kylmänkin hiihdon jälkeen olimme viimein Pältsastuganilla. Kämppäisäntä sanoi tuulen olevan alhaalla tuvalla 23 metriä sekunnissa. Mitä se olikaan ylhäällä tuntureilla?

Parin hieman paremissa olosuhteissa hiihdetyn päivän jälkeen saavuimme Rostojärvelle. Kalastajakylää kohti hiihtelimme vielä auringonpaisteessa, mutta nopeasti taivas sai edessämme Norjan suunnassa erikoisen uhkaavan sävyn. Mustanvioletinharmaat pilvet nousivat nopeasti peittäen kaiken näkyvistä. Myrsky oli nousemassa ja nopeasti. Etelästä lähtenyt ryhmämme oli jo ollut aikaisemmin Rostolla ja ennättänyt pystyttää telttansa parinsadan metrin päähän kalastajaleiristä. Me Kilpisiltä lähteneet emme enää ajatelleet telttojen pystytystä. Neuvottelun jälkeen saimme kun saimmekin järjestettyä itsellemme kämpän. Juuri myrskyn puhkeamista ennen saapui viimeinekin osa porukasta perille ja iso kivi tipahti vetäjän harteilta. Sitten se alkoi!

Myrskyä kesti kaksi yötä ja yhden päivän. Siinä välissä saimme virka-apua poromiesvahdilta. Tosin vasta suostuttelujen jälkeen. Kävimme evakuoimassa telttaporukkamme kämpän suojaan. Teltat olivat jo osittain lumen peitossa tuulen riepoteltavina. Lyhyellä vessamatkalla eksyi jokainen vuoronperään. Näkyväisyyttä ei yksi kertaisesti ollut. Kämpän ovet peittyvät luminietoksiin ja ulospääsy teetätti työtä.

Myrskyn loppumisesta ei ollut takeita. Säätietojen mukaan pahin oli vielä edessä parin vuorokauden kuluttua. Lyhyen neuvonpidon jälkeen ja kämppäisännän kanssa keskusteltuamme retkenvetäjä teki päätöksen, että ryhmät lähtevät yhdessä kohti Keinovuopiota. Sivumyötäinen tuuli siivitti menoa puoleenmatkaan, mutta sitten vielä kerran jouduimme pahimmanlaiseen myrskyyn. Siinä oli kokemusta kerrakseen. Syöminen ja juominenkin olivat lähinnä näennäistä mallailua. Ainut ajatus oli selvitä edessä olevaan Könkämäenon laaksoon.

Siellä olikin sitten aivan eri maailma. Tuulesta ja myrskystä ei tietoakaan. Olimme selvinneet onnellisesti kotimatkalle. Menopuolelle tosin jäi parit käsineet, yksi porontalja ja taukotakki. Tulopuolella kunnioituksen kasvaminen luontoa ja tuntureita kohtaan.

Oman erityspiirteensä toi myös hiihojalkineiden aiheuttamat rakot ja hankautumat lähes kaikilla. Vanhoilla Nokian ronttosilla hiihtäneet säästyivät jalkavaivoilta, mutta se on jo toinen tarina.

Päivi ja Arttu Korolainen poteroon kaivautuneina välipalalle.Onko tämä avioliittoleiri parhaimmillaan? Yhdessä kaivettuun kuoppaan tuulensuojaan ennen kupposellista kuumaa juotavaa.

Marjatta Nuutinen paikkaa kantapäävammoja eli syntyneitä rakkoja jeesusteipillä eli ilmastointiteipillä, mikä on paras hoito rakkokantapäille. Kiputila asteikolla 0-10 oli tässä vaiheessa 8.

Teksti: Pentti Vainio
Kuvat: Tuula Sahraluoma

Anto Leikolan juhlakirja

Lapin tuhat tarinaa

Tiedemiehille omistetut juhlakirjat ovat harvemmin yhtä mukaansa tempaavia kuin nyt esittelyssäni oleva Helsingin yliopiston oppihistorian emeritusprofessori **Anto Leikolalle** omistettu isokokoinen teos hänen 75-vuotisjuhlansa kunniaksi.

Kirjassa 25 koti- ja ulkomaista asiantuntijaa valottaa oman mielenkiintonsa mukaisen osuuden Lapin tuhansista tarinoista. Teoksen ovat toimittaneet dosentit **Osmo Pekonen** ja **Johan Stén** (molempien artikkelit ovat myös kirjan mielenkiintoista antia). Teos ilmestyi jo vuonna 2012, mutta vasta hiljattain olen päässyt siihen uppoutumaan.

Meille Lapin ystäville on hyvin tiedossa, että Lappi on ollut ja on edelleen maamme maailmanlaajuisesti kiinnostavin alue. Kirjassa kerrotaan Lapin tutkimuksesta 1600-luvulta nykyaikaan hyvin laaja-alaisesti, asiantuntevasti, kuitenkin jollain lailla kevyesti huumoriakaan unohtamatta..

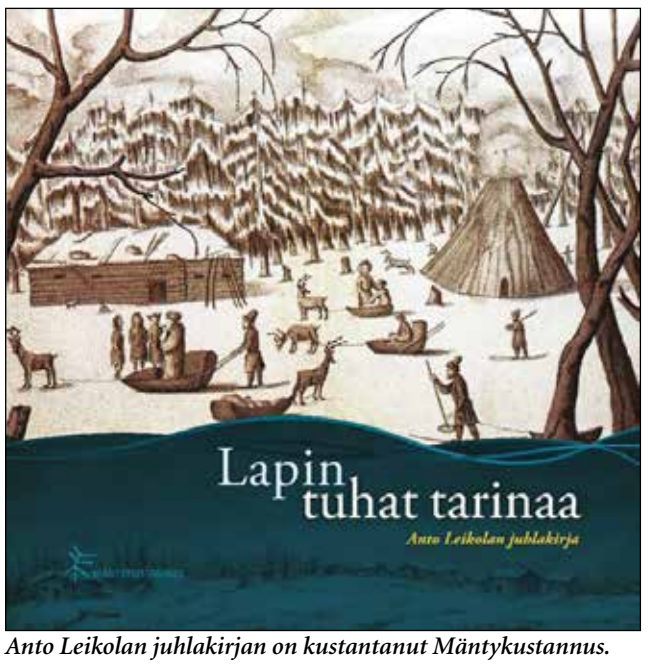
Mukana ovat varhaiset tutkimusmatkailijat, seikkailevat ylimykset, erilaiset Lapinkävijät, luonnonihailijat, revontulista lumoutuneet, sotaherrat, kirjailijat, taiteilijat, elämäntapataiteilijat, turistit, kullankaivajat, kasvitieteilijät, biologit – listaa riittää.

Joukossa vilahtelevat tietysti alkuperäisasukkaat. Lapin historiasta ja vaiheista kiinnostuneet saavat todella tuhdin annoksen faktaa viihdyttävällä tavalla esitettynä. Toinen toistaan ansioituneemmat kirjoittajat tuntuvat itsekin nauttineen aiheistaan ja teksti on siten tottumattomammallekin lukijalle miellyttävää.

Kirjan avaa viehättävästi professori **Teivas Oksalan** latinaksi kääntämä Eino Leinon runo *Lapin kesä/Aestas Lapponiae*. Leikolan opiskelutoveri professori **Matti Klinge** kertoo matkakirjallisuuden filosofisesta luonteesta. Erittäin antoisina koin artikkelit revontulitutkimuksesta ja pohjoisesta tähtitaivaasta ja harvinaisesta Venuspasaasista. Sitten tulevat esille monet pohjoismaiset merkkihenkilöt kuten Carl von Linné ja Lars Levi Laestadius, Anders Celsius ja A.E.Nordenskiöld. Eksotiikkaa, mitä kirjassa on paljon, on esimerkiksi Pekosen artikkelissa ruhtinas Roland Bonaparten Lapin-matkasta vuonna 1884. Hän oli Napoleonin veljen pojanpoika. Lapin taiteilijoita ja kirjailijoita koskevat tekstit viehättivät minua erityisesti. Mukava oli lukea myös Kaari Utrion omakohteinen ote kirjailijan Lapin-kuvasta.

Runsas kuvitus on ainutlaatuisen hieno osa tätä antoisaa ja rikasilmeistä kirjaa. Kerroin vain tässä hyvin lyhyesti kirjan sisällöstä. Jos haluatte perehtyä kirjaan, hakekaa se esille, suosittelen. Ainakin sain itse runsaasti sellaista tietoa mistä en ennen tiennyt mitään. Tosi Lapin kirja!

Ritvis

Anto Leikolan juhlakirjan on kustantanut Mäntykustannus.

KANNESTA KANTEEN

Mokkapannacotta Kilpisjärven vaelluksella?

Piritta Kantojärven kirjoittama ”Viiden tähden vaellus” on uudentyyppinen ja vaellusruokiin keskittyvä retkeilykirja, jossa taustalla on Kantojärven pitämä ”Tunturikeittiö” – eräblogi. Moni ajattelee, että vaelluksella tärkeintä on kulkeminen, uuden näkeminen ja kokeminen, jolloin ruokailut ja kahvittelut sekä unet ovat vain vaelluksen välitappeja.

Kirjan luettuani uskon, että tämä kirja muuttaa vaeltajat kokeilijoiksi uuden vaellusruokakulttuurin pariin.

Kantojärvi on Lappiin hurahtanut eräkokki, joka on pitänyt omaa Tunturikeittiö –blogia vuodesta 2010. Kirja ei ole kuitenkaan pelkkä vaellusruokakirja. Siihen on koottu tietoa myös muun muassa erilaisista vaellustyypeistä, suunnistamisesta, vesistövaelluksista, jokamiehen oikeuksista ja tietenkin eri retkien ruokavihjeistä.

Kirjan lopussa on oma kappale raaka-aineista ja niiden kuivaamisesta sekä aakkosellinen reseptihakemisto.

Kirjan parasta on sen monipuolisuus. Kokemusperäisiin vaelluksiin on liitetty paljon erilaisia ruokavinkkejä ja ohjeita.

Uskomattoman paljon voi retkiruokia tehdä kuivatuista tuotteista, mikä tosin edellyttää myös raaka-aineiden kuivaamista, kaikkea kun ei saa kuivattuna.

Kirjan alussa on selkeät symbolit, joista kerrotaan reseptien kohdalla, ovatko ruoat helppoja tehdä, nopeita valmistaa tai tarvitaanko niiden tekoon vettä.

Muutenkin kirjassa on paljon mielenkiintoisia pikkuohjeita, kuten ruoan säilyttäminen vaelluksilla, keittiötarvikkeiden pakkauslista tai grammanviilaajan vinkit kevytretkeilyyn.

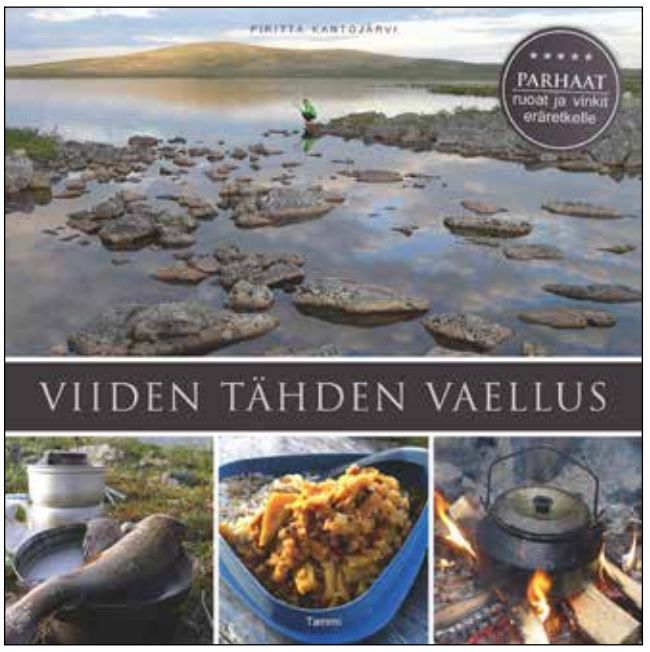
Tammen kustantamassa kirjassa on 224 sivua. Kuvitus on pääasiassa ruoista, mutta on joukossa paljon retkeilyyn ja maisemiin liittyviä kuvia. Kirja olisi ollut paljon loisteliaampi, jos kuvitusta ei olisi tehty mattana, mikä tavallaan imee kuvien loisteliaisuuden ja värit.

Kokonaisuutena monipuolinen retkeilijän peruskirja ja kyllä tässä ikäsusikin sai itselleen rautaisannoksen erilaisista retkiruokamahdollisuuksista.

Kuvittelen jo ensi kesän Kilpisjärven vaellusta ja ensimmäisen illan arabialaista pataa ja kahvin kera nautittavaa mokkapannacottaa. Näin vaellus lähtee aivan uusiin sfääreihin.

Antti Karlin

Vaelluksella voi nauttia muustakin kuin maisemista ja itsensä haastamisesta.

Kämppätoimikunnan kuulumisia

Tunturilatulaiset ovat hoitaneet hienosti nyt jo ohimenneen syyskauden aikana taas kerran kaikki tarvittavat ja tarpeelliset korjaus/huoltotyöt Lapin tukikohdissamme.

Kämppätoimikunta ei tänä syksynä järjestänyt yhteisiä edellisvuosien aikaisia jo tavaksi tulleita syystalkoita. Näin menetellen saatiin vähän helpotusta Tunturiladun talouteen ja taukoa talkootyöstä ainakin kämppätoimikunnan jäsenille siitä monivuotisesta uurastuksesta, mitä on viime vuosina tehty lähinnä Susikyrössä.

Monet tunturilatulaiset ovat olleet talkoissa yli kymmenenkin viikkoa per vuosi useina viime vuosina.

Suurkiitos kaikille mukana olleille, ensi vuonna työt taas jatkuvat.

Aloitetaan Susikyröstä viikolla 23, jatketaan Kiisalla ja Talaksella viikoilla 24 ja 25.

Jokaiselle viikolle tarvittaisiin noin kymmenen henkilöä, niin näin saataisiin kaikki ensi kesälle suunniteltu työt tehdyiksi.

Eri tukikohdissa tehtävät työt tarkemmin sitten ensi vuoden ykköksnumerossa. Talkootyöjärjestelyt ovat perinteiset:

Yöpyminen on teltta, kämpät tai matkailuautot jne.

Ruokailut: Tunturilatu järjestää (omiakin eväitä mukaan).

Kuljetus talkoisiin ja takaisin kotiin: kimppakyydit, omat autot, yleiset kulkuneuvot (junat, bussit).

Matkakustannukset: sovittava kämppäisännän kanssa.

Kämppätoimikuntaa on myös uudistettu tänä vuonna jonkin verran. **Erkki Maununen** (Eki) tervetuloa mukaan, työtä kyllä riittää.

Paavo Kramsu jatkaa kämppätoimikunnassa edelleen ja hoitaa kiinteistöjen kaikki huoltotyöt ja tarvittavat rakennustyöt.

Jukka Torpo laittaa kiinteistöjen viranomaistiedot ajan tasalle. Ja **Sirpa Alapuranen** + **Aulikki Kuukkanen** hoitavat sisävarusteluasioita ynnä toimivat talkooviikkojen emännän tehtävissä.

Eki uutena kämppätoimikunnan jäsenenä hoitaa kämppien sähköistykseen liittyvät työt + muun rakennustyön.

Raimo Pahkala kämppätoimikunnan ulkopuolelta hoitaa Aihkin avainasiat. **Panu Loisa** Tunturiladun edustajana tiehoitokunnassa.

Vuontispirtin kiinteistönhoitaja **Ossi Saatio** huolehtii Susikyrön koko kiinteistön huoltoon liittyviä asioita. Ja allekirjoittanut jatkaa edelleen kämppäisäntänä.

Irma Rytkölä

Susi-Kiisa ja Susi-Talas ovat ensi kesän talkookohteita.

Ensi kesän talkoot vk 23, 24 ja 25: ilmoittautuminen kämppäisännälle puh. 050 5272796.

Hyvät tunturilatulaiset!

Ottakaa Lapin tukikohtiin liittyvissä asioissa, jos on ongelmia, yhteyttä kämppätoimikunnan jäseniin tai kämppäisäntään.

Hyvää alkavaa joulun aikaa kaikille Tunturilatu- lehden lukijoille, toivoo kämppätoimikunnan puolesta Pekka.

Turku tänään 11.11. 2014
Kämppäisäntä
Pekka Kallio

Luistavat ladut ja aivojumppaa

Tunturikerho Kuovzan 22 innokasta hiihtäjää testasi Saariselän latuja maaliskuun lopulla. Reissun annin on pukenut sanoiksi **Sirpa Tenkte**.

Majoittumisen jälkeen lähdimme kokeilemaan suksien luistavuutta ystäväni Helenan kanssa ja hyvinhän ne sukset luistivat 14 km:n lenkillä, vaikka kello oli 19, niin valaistusta ei vielä ollut, siis Pohjoisen valo riitti.

Sunnuntaiaamuna oli muutama pakkasaste ja iltapäivällä luvattiin myös hyvää keliä, joten suksiin pitovoiteet, evät reppuun, juoma termospulloon ja ladulle. Päätimme lähteä Rautulammelle.

Matkalla ihastelimme Rumakurua ja sitten poikkesimme Luulammelle juomaan ja siitä jatkoimme hyvässä kelissä hiihtämistä kohti Rautulampea.

Latu muuttui yksiraiteiseksi Kiilopään risteyksestä. Rautulammen majalla oli vain muutama hiihtäjä. Paistoimme makkarat kaminan tulilla. Evästyksen jälkeen olimme valmiit jatkaman matkaa kohti Rautupäätä.

Ylöspäin kiivetessä vastaan tuli hiihtäjiä, joten ladulla piti olla tarkkana, ettei tullut törmäyksiä. Sää oli mitä parhain, aurinko paistoi ja oli erittäin tyyntä, ei edes tuulen virettä tuntunut.

Runsaan seitsemän kilometrin matkalla oli nousua ja laskua, alamäessä piti aurata, muuten vauhti olisi ollut liian huima. Maisemat olivat hienot ja tunturissa hiihto oli upeaa. Tämän jälkeen vajaa neljä kilometriä oli loivaa laskua Kilopään tunturikeskukseen. Siellä lepäsimme tunnin verran ja sitten jaksoimme kivuta Ahopään latua, nousun jälkeen tulee aina lasku, joten muutaman kilometrin loiva lasku palkitsi hiihtäjät.

Saariselälle päästyämme Helenan GSP-laite näytti 39 kilometriä. Sauna paransi hiihtäjän kehoa ja rentoutti mukavasti.

Maanantaina päätimme hiihtää Vellinsärmimänojan lenkin. Hiihdimme Iisakkipään kautta, joten nousua ja laskua oli sopivasti. Kävimme nytkin Luulammella juomassa. Siellä tapasimme erään matkalaisemme etsimässä geokätköä ja sen hän löysikin.

Matkamme jatkui Taajoslaavun kautta. Muistelin, että siinä oli aikoinaan ollut autiotupa ja kuulin myöhemmin, että se oli palanut.

Hiihtolatu ei nytkään ollut tasaista, nousuja ja laskuja oli, mutta sitten tuli tasaisempaa maastoa, jossa kasvoi paljon kauniita matalia katajia.

Vellinsärpimänojan autiotuvassa söimme eväitä, makkarat unohtuivat jääkaappiin. Loppumatka Luttojoen vartta oli helposti hiihdettävissä.

Laskettelurinteitäkin päästiin ihailemaan, kun latu kulki Kaunispään ja Iisakkipään välistä. Kilometrejä kertyi 35.

Illalla meillä oli yhteinen illanvietto. Ari Mussalo kertoi aluksi tunturikerhosta. Jokainen huonekunta oli keksinyt ohjelmaa: Oli arpajaiset, aivo- ja energiajumppaa, lapin aiheinen iltasatu, kansanperimän sananlaskuista kilpailu mies- ja naisjoukkueissa, puputyttöleikki, Hilja maitotyttökin tuli meitä ilahduttamaan Kymenlaakson kansallispuvussa hauskoine juttuineen, lopuksi oli tanssia.

Siis kunnon iltamat kuin ennen vanhaan, jossa pääsi matkalaisiin tutustumaan paremmin.

Tiistaina suuntasimme sukset kohti Tolosjokivartta, matkalla poikkesimme erittäin vaikuttavassa kotimuseossa nimittäin entisen kullankaivaja Jaakko Mäkisen kotitalossa. Se on vaatimaton ja pieni rakennus, pihapiirissä on myös sauna ja varastorakennus.

Jaskan talon ovi on auki, joten sinne voi poiketa. Kullankaivajat pitävät taloa kunnossa. Kalustuksena on laveri, kaappi, tuoli ja iso takka. Huoneessa on yksi pieni ikkuna ja laverilla Jaskasta juttu Kullankaivajalehdessä.

Hän asui talossa 30 vuotta 83 -vuotiaaksi. Pihalla on vanhat puusukset, polkupyörä, kottikärryt ja höyrykattila. Olin hyvin vaikuttunut mökissä käynnistä erämaassa kaukana asutuksesta.

Hiihdettyämme pari kilometriä eteenpäin, niin tulimme nykyiseen kullankaivuupaikkaan. Reitti oli helposti hiihdettävissä, mutta latua ei ollut tänä päivänä tehty.

Kakslauttasen jälkeen hiihdimme Tievatuvalle. Olin ollut siellä tasan 40 vuotta sitten ensimmäisellä Lapin-matkallani ja jäin heti Lappi-koukkuun. Tievatuvan vanhaan päärakennukseen en päässyt, mutta muistelin lämmöllä siellä oloani. Tievatuvalla oli piispojen kokous ja pääsimme syömään samaa verratonta porokeittoa, mitä heillekin oli tarjoiltu aikaisemmin.

Tämän jälkeen suuntasimme suksemme Kiilopäälle, jossa kävimme savusaunassa ja avannossa. Saariselälle tulimme skibussilla. Hiihtokilometrejä tuli 26.

Keskiviikkona hiihdimme Kulmakurun lenkin. Alkumatkan laskut olivat mutkaisia ja kapeita, joten koko ajan piti suksilla aurata. Laavulla söimme eväitä, jotta saimme voimia kolmen kilometrin kapuamiseen ylös mustaa latureittiä.

Kulmakuru oli varsin upea nähtävyys, jota valokuvasimme innolla. Tämän jälkeen olikin loivaa alas laskettelua useampi kilometri tuulisessa säässä. Moni muukin hiihtäjä oli liikkeellä ja kota oli tupaten täynnä makkaranpaistajia ja eväiden syöjiä.

Hiihdimme Laanilaan Savottakahvioon ruokailemaan. Kulmakurun lenkki tekee 32 kilometriä.

Illalla olimme vierailulla Kiilopäällä bussilla koko Kuovzan väki Kotkan nuorisotoimen johtaja **Helena Kemppaksen** kutsumana. Kotkan nuorisotoimen työntekijät järjestivät mukavat iltamat siellä monine ohjelmineen. Lopuksi Kammissa oli tanssit **Eero Maggan** esiintyessä.

Torstaina oli haasteellinen sää, joten otin zerosukset esille. Suuntasimme hiihtomme kohti Joikun Kotaa. Helenan pitopohjaiset sukset eivät pitäneet ja hän palasi toista suuntaa kohti Kuukkelilampea. Minä jatkoin hienoissa maisemissa Joikun kodalle ja kävin tervehtimässä aitauksessa olevia poroja. Jatkoin matkaa Moitakuruun. Viiden kilometrin matkalla oli ensin kiipeämistä puolet ja sitten loput alas laskettelua. Autiotupa oli lämmin, joten paita ja hanskat kuivuivat mukavasti.

Kuukkelilammelta Luttoon oli todella helppo hiihtää. Luton mökissä jäin kaipaamaan makkaroita, jotka olivat Helenan repussa. En ollut ennättänyt muina päivinä Laanihoviin monotansseihin, joten päätin hiihtää sinne ja janottikin, joten lämmin variksenmarjamehu maistui väsyneelle hiihtäjälle. Tanssit virkistivät mukavasti ja väsymys poistui kummasti. Hiihtolenkin pituus oli 34 kilometriä.

Perjantaina oli myös pitopohjasuksikeli. Hiihdimme Kiilopäälle Rönkönlammen kautta ja kota antoi meille lämpöä matkalla. Helena jäi saunomaan savusaunaan, joten minä jatkoin matkaa Kiilopään yli.

Tuuli oli tuivertanut latua, joten alastulokin oli helppoa. Matkalla näin kiitohiihtoa ja sen kokeilu jäi polttelemaan. Laanilassa poikkesin monotansseihin. Siellä tuli sopivasti venyteltyä hiihdon jälkeen ja lopuksi sauna pehmitti lihaksia.

Hiihtoviikkomme oli kaikin puolin onnistunut, ilmat ja kelit hyvät, matkaseura mukavaa, joten ensi vuoden hiihtomatkalle mukaan, en enää pidä kahtakymmentä vuotta väliä Saariselän laduista.

Sirpa Tenkte

Rautupäälle johti yksiraiteinen latu.

Reissuun mahtuivat illanviettoina kahdet iltamat.

Kulmakuru ylhäältä alaspäin katsottuna.

Owla lampaiden jäljillä Saltfjellet-Svartisen kansallispuistossa

Hannu Liljamo

Norjalaisen villapaidan aineksia kohtasimme vaelluksellamme useampia.

Muistoissamme oli talvivaelluksemme Saltfjellet-Svartisenin kansallispuistossa kun pakkasimme hovikuskimme Valpun linja-autoon kesävaelluskamppeita aamuna aurinkoisen elokuun ensimmäisenä Oulun linja-autoasemalla.

Mukaan oli pakattuna sortsit toivossa päästä niitä käyttämäänkin. Suunnitelmissa oli vaeltaa osa samaa reittiä kuin talvella. Kaikkiaan 23 oli lähdössä kanssamme mukana 11-vuotias Enni. Tornion kautta jatkoimme kohti Arvidsjaurea, jossa lounastimme vatsat kuperalle.

Jatkoimme Arjeplogiin Krajaan, jossa tapasimme vaeltajat Itävallasta Anna-Kaisan ja Oliverin. Oliverin suunnitelmat olivat viettää elokuu meloen ja vaeltaen Norjassa. Anna-Kaisa liittyi joukkoomme. Yövyimme ja aamupalan jälkeen suuntasimme kohti Norjaa Roklandia, sitä naulatelttojen luvattua paikkaa Nordnes Camp & Bygdesenteria, josta meistä kolme osti kalastusluvat – Ukekort for en person Gjelder fra 02.08.2014 til 08.08.2014 330 kr – viikoksi.

Matkalla jälleen näimme huikean Junkerdalin sekä edessä taivasta kohti sojottavan teletappimaisen 1561 metriä korkean Solvågtindin. Lopulta olimme–kohdattuamme jo tiellä joukon tuuheavillaisia lampaita, liekö niitä Juicen laulun ”Norjalaisen villapaidan” villoittajia–vaelluksen alkupisteessä tien 813 parkkipaikalla.

Opaste ohjasi kohti ensimmäistä tupaa Tverrbrennstua kahden kilometrin päähän. Tupa oli lukittu Norjan tupien avaimella, jollaiset meillä on ja kurkkasimme tupaan. Ruokailimme auringon paisteessa. Tämän jälkeen suuntasimme kohti Bjellåvasstuaa.

Leiriydyimme laaksoon, jossa oli paljon pieniä järviä ja lampia. Lampaiden kellojen kalkatusta kuului ympäristöstä. Kalaonni ei oikein suosinut. Illalla alkoi aamunodotus sadepisaroiden ropistessa telttojen katoille.

Seuraavana päivänä aamutoimien jälkeen jatkoimme helteessä, sortseissakin suklaan sulatessa rinkoissa kohti Bjellåvasstua leiriytyen paikkaan Innerskogvatnet. Ilta oli kaunis. Ei tarvinnut etelän vaeltajankaan huitoa saatikka käyttää Offia.

Kalaonni suosi jo paremmin. Seuraavalle päivälle oli lähtiessämme ennustettu sadetta. Aamulla jatkoimme Bjellåvasstualle. Noin seitsemän kilometrin matka sujui vaihtelevassa säässä välillä sataen, joten sadevaatteille oli tarvetta. Illalla tupien lähelle kokoonnuimme syömään lättyjä ja laulamaan yhdessä.

Itsepäinen isosarvinen poro oli uhitellut leirin aikana pyrkien jopa telttaan asumaan. Poro toi mieleen vaelluksen Reisadalenissa, jossa Akiporoksi vihkimämme kaveri vaelsi kanssamme pari päivää. Lopulta se jäi jyrkänteelle ihmettelemään. Äitiporo ei ollut opettanut tikapuilla laskeutumista.

Illalla kahdella veneellä soutaen kalastajamme saivat runsaasti kalaa. Lähestyvä ukkosrintama jylistäen ja jopa tömistäen kallioita pakotti kalastajatkin rantaan tupien suojaan. Luoja osoitti voimansa sillä ukkonen oli vertaansa vailla.

Seuraavana aamuna matka jatkui. Kohtasimme ensin kunnostetun kivirakennuksen kulkiessamme kohti Midtistuaa, joka oli osalle meistä tuttu talvivaellukselta.

Osa meistä majoittui toiseen kahdesta majasta, loput menivät eteenpäin alas järven lähelle telttaleiriin. Ilta kului tutustuessa hienoihin maisemiin ja telttojen lähellä olevaan huimaan putoukseen.

Seuraavan päivän reitti oli tuttua talvivaelluksesta ja saavuimme Saltfjellstualle, johon muutama meistä majoittui ja loput jatkoivat matkaa kohti Rauduskardetia muutaman kilometrin päähän telttaleiriin.

Tupa on yksi hienoimpia missä olemme Norjan vaelluksillamme yöpyneet. Seuraavana aamuna tupalaiset tavoittivat telttaleiriläiset.

Seurueemme matka jatkui kohti Semskaa. Sumussa, hernerokassakin ja muutamia kahlauspaikkoja ylittäen saavuimme pienessä sateessa ylängölle, josta näkyi laaja alue järviä.

Kolmeen osaan jakaantuen leiriydyimme telttoihin. Edessä oli viimeinen telttayö ennen vaelluksemme päätöstä. Sää oli jälleen hieno, mutta kalaonnea se ei suonut. Osaksi siitä syystä että vedet olivat matalia. Iltatoimien, yön ja aamupalan jälkeen alkoi viimeinen vaelluspäivä Semskaan, jossa Valpun bussi odotti meitä parkkipaikalla.

Pitkän laskeutumisen jälkeen parkkipaikka näkyi, jonne saavuimme auringonpaisteessa. Jälleen oli pakattava tavarat bussiin.

Jätskipaikan kautta kaarsimme takaisin kohti majapaikkaamme Arjeplogin Krajaa.

Matkalla tiellä Ruotsin puolella tutkailimme vasemmalta paikkaa, josta aloittaisimme ensi vuoden talvivaelluksen kohti Ritsemiä ja Kvikkjokkia. Suihku, kehno sauna ja jopa pulahtelu altaassa niin olimme valmiit perinteiseen yhteiseen iltaruokailuun, nam… Aamun sarastaessa ja aamupalan syötyämme olimme kotimatkalla. Tornioon saavuttuamme suuntasimme Haukiputaan kautta Ouluun. Matkalla olimme jo suunnitelleet ensi vuoden talvi- ja kesävaelluksia.

Kenpä ne sitten tulevatkaan kokemaan?

Hannu Liljamo
Owla

Retkenvetäjiä Tunturiladulle

Matti Rekola

Minne mennään? Retkenvetäjän on päätettävä oikea – tai väärä – suunta.

Retkenvetäjäkyselyllä kartoitimme kerhojen retkenvetäjiä sekä retkivastaavia ja 17 kerhosta vastasi 12. Suurimmissa kerhoissa vetäjiä on mukavasti (3-6 h.), mutta pienemmissä kerhoissa retkenvetäjä valitaan tilanteen mukaan.

Retkitoimikunnan tavoitteena on Tunturiladun alkuperäisen tunturiretkeilyaatteen palauttaminen sille kuuluvalle paikalle. Tähän tavoitteeseen pyrimme luomalla retkenvetäjien ja retkivastaavien verkoston tunturikerhoille.

Verkostossa mukana olevien kesken järjestetään yhteistoimintaa. He voivat pohtia retkien turvallisuusasioita, retkien vetämistä yleensä ja antaa myös vinkkejä hyvistä retkikohteista.

Kokemuksia vaihtamalla saamme toimintaan laatua ja turvallisuutta sekä yhtenäiset toimintaohjeet. Verkostossa mukana olevan ei tarvitse olla aktiivinen retkenvetäjä, vaan kiinnostuskin riittää ja hän voi olla retkivastaavana suunnittelemassa retkiä ja kehittämässä kerhojen retkitoimintaa.

Verkostossa olevia ei vaadita vetämään retkiä, joskin niitä tullaan ehdottamaan. Tärkeintä on kokemusten vaihto ja rakentavien mielipiteiden esille tuonti.

Pääasiassa yhteydenotot ja keskustelut tapahtuvat sähköpostitse suoraan verkostossa olevien kesken ja koordinoijan välityksellä.

Ensimmäiseksi retkenvetäjien kesken pohditaan retkien turvallisuussuunnitelmia ja yhtenäisen sekä selkeän ennakkoilmoituksen tekoa retkestä.

Mahdollisesti myöhemmin voimme järjestää retkiasioista kurssitustakin.

Kerhojen puheenjohtajille on lähetetty kirje, jossa toivotaan heidän houkuttelevan kerhojensa retkenvetäjiä Tunturiladun retkenvetäjäverkostoon.

Retkitoimikunnan puolesta
Matti Rekola
Ikäsusi 56

Hallittua muutosta

Tunturiladun syyskokousta ja susiaisia vietettiin Sotkamon Naapurivaaralla vietettiin leppoisissa merkeissä. Sää suosi, isäntinä toimineet oktalaiset panivat parastaan.

Syyskokousasiat etenivät jouheasti, vaikka johtokunnan jäsenistä äänestettiinkin. Neljään tarjolla olleeseen paikkaan oli kuusi ehdokasta. Valituiksi tuivat **Johanna Nevalainen** Kumpesta, **Panu Loisa** Kavtsista, **Erkki Maununen** Alppaksesta ja **Tuula Forström** Kuovzasta.

Johtokuntapaikoistaan luopuivat **Pirjo Kukkonen** Kumpesta, **Paavo Kramsu** Logista ja **Iitu Gerlin** Kavtsista. Johtokunnassa jatkavat **Paul Pakarinen** Logista, **Hannu Liljamo** Owlasta, **Pentti Vainio** Tsietsasta ja **Kari Halinen** Kuoktesta.

Puheenjohtajaksi ilman vastaehdokkaita uudelle kaudelle taputettiin **Raimo Pahkala** Oktasta.

–Virtaa näyttää Raimossa olevan, joten vedetään miehestä mehut irti Tunturiladun hyväksi, sanoi **Kösä** ehdottaessaan Raimoa jatkokaudelle.

Raimo peräänkuulutti alkupuheessaan muutosta.

–Maailma muuttuu ja meidän on muututtava sen mukana. Muutokseen pitää reagoida, mutta hallitusti. Vaikka muutosta tapahtuu, Tunturilatu-aate säilyy kaiken perustana.

Kokous hyväksyi ensi vuoden talousarvion ja toimintasuunnitelman.

Kevätpäivät isännöi Kumpe, kesäpäivät Kuovza ja susiaiset Njeallje.

Vauvasta vaariin-leirin järjestelyvastuu on Kavtsilla.

Syyskokouksen ohjelmaan kuului sopivassa suhteessa ulkoilua ja asiaa.

Tutkija **Tero Mustonen** Joensuun yliopistosta kertoi suomalaisten ja saamelaisten erilaisista suhteista luontoon Koltanmaalla.

Mervi Laaksonen kertoi viime vuonna ilmestyneestä Sudet-kirjastaan ja suden suhteesta ihmiseen. **Jouni Laaksonen** kertoi eräretkistä perheen kanssa.

Lauantai-ilta päättyi susiaisten jälkeen Oktan 50-vuotiskahvitteluun ja illanviettoon.

Vanha ja uusi johtokunta yhteispotretissa. Paul Pakarinen (ylh.vas), Paavo Kramsu, Hannu Liljamo, Pentti Vainio, Kari Halinen ja puheenjohtajana jatkava Raimo Pahkala sekä Johanna Nevalainen (vas.), Tuula Forström ja Iitu Gerlin. Kuvasta puuttuvat Pirjo Kukkonen, Erkki Maununen ja Panu Loisa.

Satu Ojala

Johtokunnan untuvikot: Tuula Forström (vas.) Kuovzasta, Erkki Maununen Alppaksesta ja Johanna Nevalainen Kumpesta.

Untuvikot esittelyssä

Johtokunnan uudet jäsenet ovat **Tuula Forström** Kuovzasta, **Erkki Maununen** Alppaksesta ja **Johanna Nevalainen** Kumpesta.

Kouvolassa asuva Tuula on jäsenenä eri latuyhdistyksissä ja sanoo viihtyvänsä hyvin isoissa porukoissa.

–Toisaalta minut tavoittaa myös samoilemasta yksin metsässä. Harrastan retkeilyn lisäksi pyöräilyä, suunnistusta, hiihtoa, talviuintia, geokätköilyä, valokuvausta...

Kuovzan toimintaan Tuulan houkutteli Ari Mussalo.

–Haluan lisää tietoa vaeltamisen haasteista, retkeilystä, löyt” rauhallisempia seutuja ja kuulla, miten ennen on liikuttu kairoilla. Tunturiladussa on paljon tietotaitoa, sitä ei sovi unohtaa vaan jakaa. Nuorempaa polvea olisi hyvä saada mukaan, sanoo Tuula.

Polvijärveläinen Johanna Nevalainen on ollut Kumpen jäsen jo kymmenen vuotta.

–Olin ensin neljä vuotta Kumpen sihteeri ja tiedottaja, seuraavat neljä vuotta puheenjohtaja. Opiskelin samaan aikaan Joensuussa ja nyt tuntuu, että on otettava aikaa itselle. Olen ollut vuoden vapaalla Kumpen tehtävistä ja kerännyt voimia uusiin haasteisiin. Niitä tarjoaa johtokunnan jäsenyys.

–Vaelluksille Lappiin yritän päästä joka vuosi pariksi viikoksi. Siellä voi unohtaa muut murheet ja keskittyä omaan selviytymiseen ja hyvinvointiin. Siellä tuntee todellisen vapauden, sanoo Johanna.

Erkki Maunusella harrastuksina on retkeilyn ohella metsästys ja pappana olo.

–Aikoinaan kaverit pyysivät Alppakseen 80-luvun lopulla. Nyt on menossa kymmenes kausi Alppaksen puheenjohtajana.

–Lähdin joku vuosi sitten Susikyrön talkoisiin ja sitä kautta tutustui tarkemmin Tunturiladun henkeen. Mielestäni hiljaa hiihtäen tulee kaunis latu, sanoo Erkki.

Mervi Laaksonen kertoi susista ja

puoliso Jouni Laaksonen retkeilystä lasten kanssa.

Sudet saivat kasteensa

Tunturilatu sai susien rääthyyn joukon uusia susia, kun shamaani vihki heidät perinteisin menoin, hokkua unohtamatta. Shamaanin tarina oli mielenkiintoinen ja elävästi kerrottu. Hän piti kuulijat hyvin otteessaan – ja vihittävät sopivassa jännityksessä.

Oktan susiaisissa vihkiäispaikka ja vihkijä oli oivasti valittu. nouseva kuu loi vihkiäisiin taianomaisen tunnelman.

Hyvin ansioitunut susijoukko. Tunturisusi 1645 eli Onni Voutilaisella on takana 16 eräretkeä, joista 13 kesällä ja kolme talvella. Hän on huiputtanut 21 tunturia. Outasusi 52 eli Tuula Forström on vaeltanut kahdeksan kertaa, kuudesti kesällä ja kaksi kertaa talvella, huippuja 14. Outasusi 53 eli Juha Häkkisellä on yhdeksän vaellusta; neljä kesällä ja viisi talvella. Huippuja on koossa yhdeksän. Aune Kumpulainen on 54. outasusi. Hänellä on koossa 26 vaellusta, joista 14 kesällä ja kahdeksan talvella. Hän on huiputtanut 41 tunturia.

Satu Ojala

Ikäsusien tunnusmerkit, vaellussauvat, ojennettiin tällä kertaa ansioituneille naisille eli Marjukalle, Irmalle ja Pirjolle.

Kolme uutta ikäsutta

Tunturiladun susiaisissa saatiin vihkiä kolme uutta ikäsutta, **Pirjo Jauhiainen** (108) ja **Irma Rytkölä** (109) Logista sekä **Marjukka Taavitsainen** (110) Kuovzasta.

Marjukka Taavitsaisen mieltymys Lappiin on saatu ilmeisesti jo geeneissä isältä (k. 1944), joka vuonna 1930 teki liki kuukauden mittaisen eräretken Suomi-neidon kainalosta pään ympäri toiseen kainaloon. Matka on dokumentoitu valokuvin selityksineen ja päivämäärin. Ensimmäinen Marjukan oma Lapissa käynti oli kevättalven hiihtoviikko 1972 Äkäslompolossa. Se sytytti häneen kiinnostuksen kipinän Lappia kohtaan.

Ensimmäisen eräretken hän teki kesällä 1975. Muita mainittavia vaelluksia oli jo samana vuonna jouluna tehty ”testivaellus” Saariselällä. Siellä vietettiin mm. yksi yö kuusen alla 30 asteen pakkasessa. Retkeltä Kemihaarasta Kiilopäälle palattiin Veijon kanssa kihlasormukset nimettömissä ja joulukuussa 1977 sitten tehtiin hääeräretkimatka Saariselällä. Joten Lappi on merkinnyt paljon elämän eri vaiheissa.

Tunturikerho Kolbman jäsen hänestä tuli 1970-luvun alkupuolella ja Karhulan Tunturisusikerhon, josta myöhemmin tuli Tunturikerho Kuovza jäsen vuonna 1977. Tunturikerho Kuovzassa Marjukka on toiminut parisenkymmentä vuotta kerhon ”taloushallinnon eri tehtävissä”.

Marjukka liittyi Tunturisusien räätyyn vuonna 1977 saatuaan Tunturisuden arvon numerolla 1288. Tunturiladun lukuisissa talkoissa Marjukka on ollut innokkaana mukana. Kohteina on ollut mm. Susikyrön portaiden ja tien teko sekä puiden ja ties minkä siirrot. Hän on ollut myös paikalla pyörimässä Susi-Kiisan kammin, kämpän ja saunan rakennustyömailla kuin myös Talaksen puu- ja kattotalkoissa. Pellon erävaelluksen SM-kisojen ea-rastilla 3 päivää sammalikossa potilaana. Liikunnallisena ”talkoosuorituksena” Tunturiladun 60-vuotisjuhlavuoden rajalta-rajalle vaelluksista yksi osuus Käsivarressa.

Marjukka on Veijo-puolisonsa kanssa siirtänyt onnistuneesti geeniperintöä lapsilleen ja lastenlapsilleen. Esikoista odottaessa Marjukka ja Veijo viettivät kuukauden Lapissa syksyllä 1978, viikko vaeltaen alkuunsa Käsivarressa ja lopuksi viikko vaellettu Utsjoen itäkairassa. Kevättalvella 1980 samassa ”tilassa” tehty vaellus Saariselällä kuopuksen kanssa. Lapset on saatu lähes mummuiässä, joten oman perheen voimin on vietetty varsinaisia vauvaleirejä kahden kuukauden ikäisistä lähtien teltassa asuen, sään ollessa joskus jopa pakkasen puolella. Ja pärjätty on, kun on varustauduttu pahimman varalle.

Marjukka on iloisella luonteellaan saanut monesti kevennettyä tunnelmaa erilaisissa tilanteissa.

Eräretkiä ja elämyksiä... Nyt hänellä on noin 70 retkipäiväkirjaa odottamassa puhtaaksikirjoittamista. Hän toteaa, että elämänkaaren alku- ja loppupuolella osattava huomioida kulkijan kyvyt. Nykyisin keskitytään enemmän elämyksiin. Joskus voi vielä rapautuva keho rinkkaakin kantaa, kun on mukana ripaus rakkautta, sopivasti sisua ja turkoosi dosetti.

Seija Mussalo
Kuovza

Login sudet ikääntyivät

Vuokatin susiaisissa tänä syksynä Logilla oli suuri kunnia saada kaksi uutta ikäsutta – ja vieläpä naaraspuolisia – kun johtajasudet Pirjo Jauhiainen ja Irma Rytkölä nimitettiin tähän harmaaturkkisten arvostettuun laumaan.

Molemmat ovat toimineet Tunturiladun hyväksi pitkään ja pyyteettömästi, joten johtokunnalla oli helppo päätös heidät nimittää. Pirjo on ollut jo 10 vuotta susivaliokunnan jäsen ja Irma on ollut erittäin aktiivinen talkoolainen yhdistyksen kämppäprojekteissa. Tässä lyhyt pätkä heidän ansioluetteloaan.

Pirjo on ollut Tunturiladun jäsen vuodesta 1983, kun isänsä oli hänet houkutellut retkeilemään. Yleisurheilua hän oli harrastanut jo sitä ennen. Hänelle 80-luku oli reipasta retkeilyaikaa, ja hänestä leivottiin tunturisusi vuonna 1984 ja johtajasusi vuonna 1987.

Myöhemmin hänelle on riittänyt päiväretkeily, ”appelsiiniturismi” kuten hän itse sanoo, koska remontoidut jalat ovat rajoittaneet kulkemista. Lapissa hän on aina viihtynyt useita viikkoja vuodessa. Hän on toiminut susivaliokunnassa vuodesta 2004 alkaen ja hän on aina tuonut ”susiaatetta” esille kerhon tilaisuuksissa ja muuallakin.

Hän on myös osallistunut muuhun talkootoimintaan mm. Pellon ja Kiilopään eräkisoihin toimitsijana. Login johtokunnassa hän on ollut yhteensä 8 vuotta ja toimi pari vuotta myös nimettynä susiyhdyshenkilönä.

Irmasta tuli Tunturiladun jäsen vuonna 1989. Hän on retkeillyt ja tehnyt pitkiä vaelluksia siitä alkaen ja tunturisusi hänestä tuli 1996 ja johtajasusi 2006.

Susivaliokunnassa hän toimi vuosina 2007–2008. Hän on osallistunut kaikille Pekan-Oskarin talkooviikoille, ja on ollut rakentamassa Kiisan keittokatosta ja kymmenisen vuotta hän on osallistunut kämppäkierrosten huolto- ja rakentamisviikoille ja kolme kertaa ollut talkoiden kokkina.

Hän on myös osallistunut Inarin, Pellon ja Kiilopään eräkisoihin toimitsijana. Login johtokunnassa hän on ollut neljä vuotta, Login sihteeri vuodesta 2007 ja Login jäsensihteeri vuodesta 1991 alkaen sekä suunnitellut ja vetänyt monet kerhon retket niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Me tunturilatulaiset ja etenkin logilaiset toivomme heille molemmille onnea – uuu uu uuuu – ja sitä, että he edelleen jaksavat ”raataa” yhteisömme hyväksi.

Paul Pakarinen

Susivaliokunta 2015

Vuoden 2015 Susivaliokunnan kokoonpano on seuraava:

Marita Maula (pj)
marita.maula@kolumbus.fi
Pirjo Jauhiainen
pirjau@gmail.com
Juhani Lahtinen
juhani.lahtinen@pp3.inet.fi
Panu Loisa
panu.loisa@welho.com
Matti Nylander matti.nylander@gmail.com
Raimo Pahkala raimo.pahkala@nic.fi

Nyt on loistava aika suunnitella osallistumista ensi vuoden susiaisten vihkimistilaisuuteen. Talven ja tulevan kesän aikana ehtii vielä hyvin paikata puuttuvia suorituksia ja hankkia uusia vaelluskokemuksia

Susihakemusten viimeinen jättöpäivä vuoden 2015 susiaisiin on 31.8.15. Haastattelutilaisuuksia järjestetään Tunturiladun tapahtumien yhteydessä. Muista ajankohdista voi sopia susivaliokunnan jäsenten kanssa.

Hakemuksen voi toimittaa postitse: **Marita Maula**, Hippiäistie 6, 00780 Helsinki tai sen voi antaa muille susivaliokunnan jäsenille.

Susien tiedot ja taidot
Virtaavan veden ylitys

Lapissa vaeltajan perustaitoihin ja tietoihin kuuluu osata erinäisiä asioita, jotta ei joudu reissussa pulaan tai ainakin selviää pälkähästä kunnialla.

Ehkä useimmiten eteen tuleva asia on turvallinen veden ylitys joko siltaa pitkin, veneellä tai kahlaamalla. Ääritapauksissa voi joutua rakentamaan rinkkalauttaa tai uiskentelemaan.

Kahlaamistarvetta on vaikea välttää edes merkityillä reiteillä, sillä siltoja ei ole joka paikassa ja kevättulvat ovat voineet viedä ne mennessään. Monesti koskipaikan yläpuolelta, kosken niskalta, löytyy matalin ja helpoin kohta.

Leveässä kohdassa virtaus on pienin. Kahlausjalkineiden tarkoitus on suojata jalkoja ja parantaa pitoa. Vaellussauva asetetaan yläviran puolelle, jolloin virta painaa sauvan tukevasti pohjaa vasten.

Kovassa virrassa yksi kolmesta tukipisteestä, sauva ja kaksi jalkaa, liikkuu kerrallaan. Tarvittaessa voi virran ylittää kaverin kanssa käsikynkkää.

Rinkan lantiovyön avaaminen mahdollistaa irrottautumisen, jos joutuu veden varaan, mutta tekee menosta huterampaa. Lantiovyön avaamisen merkitys korostuu, jos veden syvyys on merkittävä hukkumisriskin kannalta ja kaveri ei pääse nopeasti apuun.

Leveämmät ylitykset on syytä käydä tiedustelemassa ensin ilman rinkkaa, sillä pohjaa ei pysty näkemään kovin pitkälle veden läpi.

Monesti tauko on mukavampi pitää vasta ylityksen jälkeen, sillä liikkumisesta lämmin keho sietää riisumista ja pukemista hyytävissäkin olosuhteissa. Kuorihousuilla ja kahluusuojilla voi ehkäistä jalkojen kylmettymistä ääriolosuhteissa.

Antoisia retkiä ja oppimishaasteita toivottaen susivaliokunnan puolesta

Panu Loisa

Tuula Kirjonen

Aina ei ole tarjolla siltaa, venettä tai pitkospuita vesistöjen ylityksissä. 90-vuotias Erkki Njealjjen retkellä ylittämässä puroa.

Ankarat avotunturit - latu vaativille talvivaelluksille ja Arktikselle

Kari ”Vaiska” Vainio esitteli uutta vaativien talvivaellusten koulutusohjelmaa Tunturiladun kokouksessa Nanoq-museolla viime maaliskuussa. Ohjelma on nyt valmis ja se pyörähtää käyntiin vuoden 2015 alusta.

Ankarat avotunturit on nousujohteinen kokonaisuus, sarja kursseja ja retkiä, jotka vievät vaeltajan maailman ääriin arktisen luonnon keskelle. Kursseilla opetetaan tarvittavat tiedot ja taidot karuissa olosuhteissa selviämiseen niin että olosuhteista saattaa jopa oppia nauttimaan.

Koulutusohjelma sopii kaikille, jotka haluavat oppia vaativaan talviretkeilyyn liittyviä taitoja ja kokea upeita seutuja, joissa kukaan ei asu ja vain harvat selviävät. Osallistuminen ei vaadi aiempaa kokemusta vaan tarvittavat taidot opitaan matkan varrella. Kokeneet oppaat huolehtivat matkojen sujuvuudesta ja turvallisuudesta.

Tekniikat opetellaan viikonlopun mittaisilla kursseilla, joita järjestetään useita eri puolilla Suomea tammi – helmikuussa. Viikonlopun opetuksen päämääränä on luoda sellainen pohja, että aloitteleva tunturivaeltaja on valmis ensimmäiseen seikkailuunsa turvallisesti kokeneen eräoppaan johdolla. Hän voi valita kurssitarjottimelta vaelluksen Karoliinireitiltä, Sarekista, Kebnekaiselta tai Haltilta.

Kaikilla näillä vaelluksilla opetellaan samat keskeiset taidot kuten liikkuminen puuttomalla suurtunturialueella, majoittuminen vaellustelttaan ja hätäyöpyminen lumeen. Retken aikana opituilla tekniikoilla selviytyy miellyttävästi jopa kuukauden mittaisella arktisella vaelluksella. Luonteeltaan retket eroavat hieman toisistaan. Karoliinireitti kulkee niillä alueilla, missä noin 2500 Kaarle XII sotilasta paleltui kuoliaaksi talvella 1719 ja toiselta mokomalta leikattiin varpaiden ja sormien kynnet vähän reilummalla otteella luusahoja käyttäen. Karoliinireitillä topitetaan jyrkähkö Sylarna-tunturi sään salliessa.

Sarek on ehdottomasti Skandinavian paras arktinen simulaattori. Sarekissa ei ole avoimia tunturitupia ja niinpä siellä saa hiihtää usein koko viikon kohtaamatta muita vaeltajia. Kebnekaise on Ruotsin korkein tunturi ja tällä retkellä on mahdollisuus sään salliessa nousta yli 2000 metrin korkeuteen. Kebnekaisen topitus tapahtuu Durlings-ledia pitkin. Haltin seutu on Köli-vuoriston pohjoispäätä ja Suomen ainoa suurtunturialue. Reitti kulkee kaukana suosituimmista vaellusreiteistä ja myös Suomen korkein tunturi Halti topitetaan.

Kun viikon vaellus on tehty, avautuu paikka arktiseen retkikuntaan. Retkikunnat ovat koulutusohjelman huipentumia. Ensimmäinen arktinen vaellus suuntautuu tyypillisesti Huippuvuorille ja sen aikana topitetaan molemmat Huippuvuorten korkeimmat huiput vähän yli 1700 metriä korkeat Newtontoppen ja Perriertoppen. Vaellus kestää noin kolme viikkoa. Retkikuntia järjestetään säännöllisesti myös Grönlantiin ja muualle Arktikselle. Eräs mielenkiintoinen arktinen retkikunta on vuonna 2018 vain naisille tarkoitettu Grönlanti-retkikunta.

Retkikuntien ja Skandinavian tunturivaellusten lisäksi koulutusohjelma tarjoaa lukuisan määrän erikoiskursseja. Erikoiskurssit pidetään Etelä-Suomessa ja ne ovat tyypillisesti kahden vuorokauden mittaisia. Niiden aikana perehdytään tarkemmin joihinkin tärkeisiin yksityiskohtiin tai erityisaloihin. Erikoiskursseja ovat retkikunnan turvallisuusharjoitus, jääkarhuturvallisuuden jatkokurssi, toiminta erikoisoloissa, retkikunnan viestikurssi, arktisen retkikunnan lääkintähuolto ja retkikunnan johtajakurssi.

Turvallisuusharjoituksessa käydään läpi niitä vaarallisia tilanteita, joita on ollut tai arvioidaan syntyvän vaelluksen aikana. Näitä ovat ainakin jäihin vajoaminen, tulipalo teltassa ja jääkarhun kohtaaminen. Jääkarhuturvallisuuden jatkokurssilla syvennetään retkikunnan turvallisuuskurssilla opittua aseen käsittelytaitoa ja ammutaan erilaisia tilanteenmukaisia ammuntoja. Toiminta erikoisoloissa käsittää toiminnan myrskyssä, lumivyöryssä ja liikkumisen mannerjäätiköllä talvella. Viestikurssilla perehdytään erilaisiin satelliittiviestimiin, puheradioihin ja sähköntuottoon. Arktisen retkikunnan lääkintähuoltokurssi keskittyy kylmissä oloissa tapahtuvien tapaturmien ja vammojen hoitoon sekä potilaan evakuoinnin järjestämiseen asumattomilta seuduilta.

Henkilön perehdyttäminen arktisen retkikunnan johtajaksi aloitetaan johtajakurssilla. Koulutus jatkuu käytännön harjoituksina tunturivaelluksilla niin, että lopputuloksena on sellainen johtaja, joka kykenee viemään retkikuntansa turvallisesti kylmien asumattomien seutujen läpi usean viikon kestävällä hiihtovaelluksella.

Äkkiseltään tiedossani ei ole, että missään muualla maailmassa olisi olemassa näin laajaa ja monipuolista vaativille talvivaelluksille perehdyttävää koulutusohjelmaa. Näyttää siltä, että suomalainen arktinen vaellus jatkuu vahvana ja edessä on enää norjalaisen vaeltajan selkä. Ja sekin on niin lähellä, että hiki haisee jo.

Lisätietoja löytyy web-osoitteesta www.avotunturit.fi tai kysymällä suoraan sähköpostiosoitteesta info@avotunturit.fi

Pete Mäkelä

Kumpe myrskyn silmässä Kebnekaisella

Kati Vainionkulma

Toinen vaelluspäivä kohti Kebnekaisea.

Lähtöpisteemme vaellukselle oli Nikkaluoktan pieni saamelaiskylä noin 66 kilometrin päässä Kiirunasta. Tarkoituksemme oli ajomatkan jälkeen vielä jatkaa muutamia kilometrejä jalan ennen ensimmäistä leiriytymistä.

Nikkaluoktasta tulee matkaa Kebnekaisen tunturiasemalle 19 kilometriä. Alkumatka on helppokulkuista, leveää polkua tunturikoivikossa, eikä korkeuseroja juurikaan ollut. Sopiva leiripaikkakin löytyi helposti muutamien kilometrien jälkeen.

Ensimmäisen telttayön ja aamupalan jälkeen lähdimme kohti tunturiasemaa. Nikkaluoktasta pääsee tunturiasemalle myös helikopterilla tai matkaa voi lyhentää kuudella kilometrillä venekyydillä. Näin alkumatkasta ei venekyyti vielä edes houkutellut. Toisin kuin paluumatkalla.

Kebnekaisen tunturiasemalta löytyy lähes kaikki palvelut mitä vain kuvitella saattaa.

Olin pitänyt aikaisemmin Suomen autio- ja varaustupia luksuksena vaelluksillani, mutta tämä on jo ihan eri luokkaa. Yöpymismahdollisuuksien lisäksi löytyy ravintola baareineen, kauppa, suihkut ja sisävessat.

Jatkoimme matkaa tunturiasemalta vielä eteenpäin ja leiriydyimme paikkaan, josta saimmekin sitten seuraavana aamuna aloittaa nousun kohti Kebnekaisea.

Aamulla pilvet näyttivät olevan matalalla ja noustessamme ylemmäs tunturiin, sumu oli niin sankka, ettei eteenpäin nähnyt oikeastaan ollenkaan.

Polku mutkitteli kivikossa ja välillä tuntui että nousimme ylöspäin lähes pystysuoraa seinämää. Välillä sumupeite hälveni muutamaksi sekunniksi ja paljasti jonkun ympäröivistä tunturihupuista.

Tuntui lähinnä epätodelliselta, että vielä niitäkin ylemmäs oli tarkoitus kiivetä.

Ensimmäiseksi saavutimme Vierramvarenin huipun 1711 metriä, josta matka jatkui takaisin alas Kaffedaleniin. Sieltä aloitimme nousun kohti itse Kebnekaisen huippua.

Nousua Kaffedalenista tuleekin vielä noin 600 korkeusmetriä. Maisema oli edelleen sumun peitossa ja vasta lähellä Kebnekaisen huippua, pilvet alkoivat repeillä ja maisema tuli näkyviin. Myös itse Kebnekaisen huippu tuli esiin ajoittain.

Se oli ensi näkemältä kyllä mykistävä näky. Aivan kuin jäinen vaaleansininen puolikas maapallo olisi piirtynyt horisonttiin.

Kebnekaisen huipulla tarvitaan jääraudat tähän aikaan vuodesta ja ajoittain näkyvyyden peittävät pilvet, tuulenpuuskat ja jäinen huippu, tekivät huiputtamisesta melkoisen jännittävää.

Vuoroaan huipulla joutui myös hetken odottelemaan, koska ihmisiä oli paljon liikkeellä.

Jaloissa tuntuva väsymys oli huipulla hetkeksi unohtunut, mutta palautui hyvin nopeasti takaisin mieleen, kun lähdettiin alaspäin.

Laskeutuminen oli yllättävän rankkaa siinä kivikossa.

Muutamia kilometriä ennen leiriä, koko ajan tummemmaksi muuttuneet pilvet alkoivat näyttää niin mustilta, että totesin että vettä tulee pian ja lujaa.

Elättelin toiveita leiriin ehtimisestä, mutta hyvä että ehdin kaivaa sadeviitan repusta ja laittaa sen päälleni, kun vettä alkoi tulla. Ja sitä sitten tulikin kunnolla.

Sadeviitasta ei ollut mitään hyötyä. Vesi tuli sisään alhaalta ja hihansuista. Porukkamme oli ehtinyt hajaantua useammaksi pienemmäksi ryhmäksi paluumatkalla ja Joukoa meinasi jo tulla ikävä, kun salamat viuhuivat yläpuolella.

Itselläni ei kokemusta tällaisesta ukonilmasta tunturissa ollut ja hiukan jo epäilytti oliko jatkaminen turvallista vai olisiko parempi hakeutua suojaan. Pääsimme kuitenkin turvallisesti takaisin leiriin ja telttaan.

Muutamaksi tunniksi myrsky hiukan laantui illasta, mutta yöllä heräsin uudestaan siihen kun salamat valaisivat teltan vähän väliä. Helikopteri lenteli edestakaisin myrskyssä, ilmeisesti ihmisiä oli edelleen ylhäällä tunturissa.

Aamulla myrsky onneksi oli väistynyt ja aamupalan, vaatteiden ja kenkien lyhyen kuivattelun jälkeen lähdimme takaisinpäin kohti tunturiasemaa.

Korkealla ollaan.

Leiriydyimme Darfaljohkan lähettyville ja käytimme loppupäivän vaatteiden ja varusteiden kuivatteluun.

Aamulla lähdimme päivävarustein käymään Tarfalassa. Tarfalassa sijaitsee Ruotsin tärkein jäätiköiden tutkimusasema ja laakson perällä on myös maksullinen ruotsalainen tunturitupa, jossa on mahdollisuus yöpyä. Reitti lähtee pohjoiseen reitiltä Nikkaluoktasta tunturiasemalle ja matkaa tulee edes takaisin noin 12 kilometriä.

Maisema Tarfalassa karua, jäätiköitä ja jylhiä kivisiä tuntureita. Tarfalassa on mitattu vuonna 1992 Ruotsin korkein tuulilukema, mutta me saimme ihastella Tarfalajärveä täysin tuulettomassa säässä.

Tarfalan ”aamulenkin” jälkeen palasimme takaisin purkamaan teltat ja lähdimme kohti Nikkaluoktaa. Kilometrejä tälle päivälle tuli melkein kolmekymmentä.

Ukkonenkin ilmoitteli itsestään vielä uudelleen illalla telttoja pystyttäessämme, mutta jäi kuitenkin onneksi jonnekin tuntureiden taa.

Seuraavan päivänä olimme jo hyvissä ajoin takaisin Nikkaluoktassa. Kauan odotetun suihkun (ja aivan mahtavan aamupalan Nikkaluoktan kahviossa) jälkeen, lähdin vielä katsomaan Joukon suosittelemaa Kiirunan kirkkoa.

Ehdottomasti kannattaa kyllä käydä kirkossa, jos siellä suunnalla on.

Kati Vainionkulma

Tarfalajärvi.

Jäätikkö Kebnekaisen huipulla.

Maisemaa leiristä.

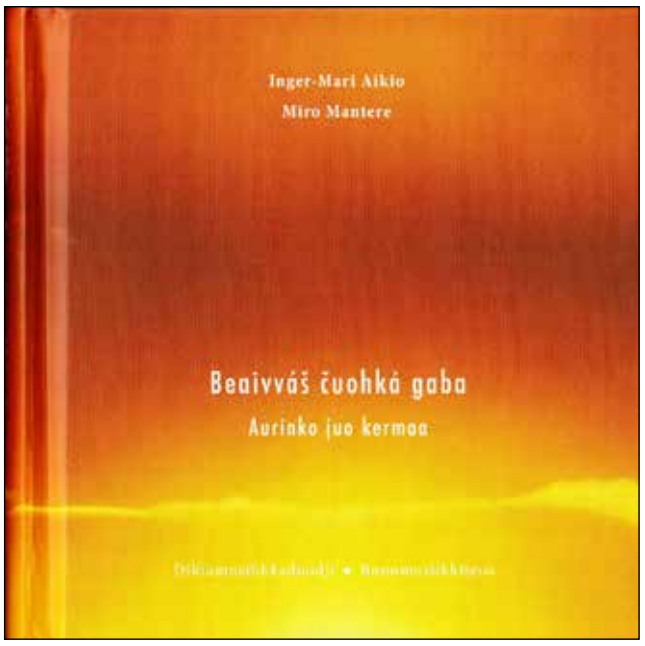

Sanne Katainen

Inger-Mari Aikio ja Miro Mantere.

Joikua ja runomusiikkia kaamoksen keskellä

Pimeyden laskeuduttua on aika antautua runojen, musiikin ja joikujen maailmaan. Tässäpä tämän syksyn löytöni saamelaiskulttuurin elinvoimaisuudesta ja moninaisuudesta:

John André Eira, 22-vuotias pohjoisnorjalainen joikaaja julkaisi lokakuussa paljon kiitosta ja ihailua herättäneen cd-levyn **”Buolvvas Bulvii”** (Polvesta polveen). Levyllä on joikuja peräti kuuden sukupolven takaa. Vanhimmat 1800-luvulta. Nuoren joikaajan mielestä on tärkeää pelastaa ainutlaatuista joikuperinnettä.

Wimme Saari kuvaa joikua: ”Joiku on semmonen, että sulla on yhteys esi-ishiin ja menneisiin sukupolvhiin ja niitten henkhiin ja perintöön…Se on niinkun semmonen tukiverkosto, sinua kannatteleva unipatja…”

Syntymästään sokea John André on joikannut palavalla innolla 2-vuotiaasta. Hän on poikkeuksellisen lahjakas: joikaa vaivattomasti mm. perinteisen joiun kaikki vaikeat keskisäveletkin. Netin cd-ääninäytteestä sen kuulee – kuuntelepa! Perhe, suku ja ystävät ovat aidosti iloisia ja ylpeitä hänen lahjakkuudestaan.

Runoilija Inger-Mari (Ima) Aikion (kotoisin Utsjoen Pulmankijärveltä) ja äänitaiteilija **Miro Mantereen** runomusiikkiteos **”Beaivváš čuohká gaba**, **Aurinko juo kermaa”** julkaistiin myös lokakuussa kirja&cd –yhdistelmänä. Teos esittelee luonnon ja ihmismielen kulkua 8 vuodenaikana kesästä kevääseen. Iman lausumat haikumaiset luontorunot saameksi ja suomeksi kietoutuvat unenomaisesti, mystisesti musiikin maisemaan. Perinteisten soittimien lisäksi muusikko luo live-tilanteessa ääniä vaikkapa putkea ja laudanpätkää käyttäen, joita äänittää saman tien toistaen ääniä kerroksittain (live-looping).

Runomusiikkiteoksen julkaisukonsertissa kotiseudullani Selkien kyläkoulun salissa oli kodikas intiimi tunnelma. Iman pehmeä lausujan ääni ja saamenkieli sulautuivat Miron luomaan äänimaisemaan. Sanat ja musiikki sukelsivat syvälle alitajuntaani ja tunsin vaeltavani pohjoisen tuulissa ja tunturikuvissa.

Kannatelkoon Iman runo meitä unipatjalla, kaamoksen keskellä!

Pirjo Kukkonen

suoivvahis suoivvan
orusta muohttat ala
seavdnjadasa váibmosii

varjoton varjo
lumisella polulla
seisahtaa nyt pimeys

Pikatesti

Risuretkeilijät kokoontuivat jälleen

Risukeittimistä on lyhyessä ajassa tullut suosittu harrastus retkeilijöiden piirissä. Inkoon kokoontumisajot olivatkin jo vuoden kolmas tapaaminen ja iloinen tunnelma sen mukaista.

Tunturikerho Kavtsi oli kokoonkutsujana Risurallissa, jonka ideana on kerätä risukeittimistä kiinnostuneet yhteen. Lokakuisena lauantaina kokoontui reilu 60 henkeä kerhon kämpälle Inkooseen.

Tuulinen kelikään ei haitannut, kun itse tehdyt ja tehdasvalmisteiset risukeittimet ja puupolttimet lyötiin tulille. Osallistujat kiersivät pihalla toistensa keittimiä tutkien ja katsellen myös runsain määrin paikalle pystytettyjä avotulimajoitteita.

Osanottajien iloksi oli paikalle saapunut myös muutamia erikoisvieraita, kuten reittioppaistaan tunnettu retkeilytoimittaja Joel Ahola ja risukeittimiä maahantuovan Biwak Outdoorin Susanna Ekblad. Osallistujille oli tarjolla lahjoituksena saatua kahvia ja Pauli Autto oli maistattamassa kokoontujille Bullet Meal -ruokapatukkaansa.

Facebookissa kohdanneet

Risukeitin on peltipurkista tai vastaavasta valmistettu pieni tulisija, jossa voi poltella metsästä kerättyjä oksia, käpyjä ja muuta palavaa materiaalia. Risukeitin on hyvin sympaattinen ja ekologinen valinta, ja oikein käytettynä se tulkitaan retkikeittimeksi, kunhan vaan estetään hehkuvien kekäleiden pääseminen maastoon.

Osallistujat saivat paistella lettuja itselleen.

Risukeittimien kokoontumisajot järjestettiin nyt kolmatta kertaa. Kuluneen vuoden tammikuussa yksityishenkilön ideasta lähtenyt tapaaminen keräsi Helsingin Pukkisaareen kymmeniä ihmisiä ja liki saman verran huhtikuussa Vantaalle.

Suomen Erätaito Ry:n hallinnoiman tapahtumakonseptin neljäs Risuralli järjestetään joulukuussa ja ensi vuoden ensimmäinen järjestetään Metsähallituksen kanssa yhteistyössä Luontokeskus Haltiassa helmikuussa.

Iso osa Tunturikerho Kavtsin järjestämän tapahtuman osallistujista tunsi toisensa vain facebookin kautta. Alkuvuodesta perustettu ryhmä on hyvin aktiivinen ja jäsenet postaavatkin rakentamiensa keittimien kuvia sekä jakavat erilaisia käyttökokemuksia rehtiin sävyyn.

Jokaisessa Risuralleissa on palkittu mielenkiintoisin itse tehty risukeitin, eikä Inkoo tehnyt poikkeusta. Järjestelypäällikkönä toiminut Kavtsin Tiina Loisa löysi mieleisensä ja palkitsi kaksi parasta Petromaxin valmistamilla risukeittimillä.

Jo liki 250 jäsentä kerännyt ryhmä löytyy osoitteesta: www.facebook.com/groups/risukeittimet.

Joppe Ranta

Joppe Ranta

Kilpailun voittajan Heikki Kyyrön risukeittimessä on suihkumoottorimuotoilua.

Korkean palopesän itse tehty risukeitinmalli.

Tiina Loisa

Susanne Ekblad keitteli soppaa hieman isommalla risukeittimellä.

Nuoremman väen viikonloppuretki Joutsijärvellä

Neljä pirkanmaalaista retkeilijänaista ja yksi pääkaupunkiseudun vahvistus kokoontui Silokallion kurssikeskuksella perjantai-iltana. Viikonlopun suunnitelmana oli patikoida Joutsijärven ympäri kiertävä noin 30 kilometrin retkeilyreitti.

Iloinen nauru ja rupattelu alkoivat heti jatkuen sunnuntaihin saakka. Puheenaiheista ei ollut puutetta, vaikka enimmäkseen taisi olla retkeilyaiheista juttua.

Mielikuvitusta kutkuttivat myös eriskummalliset paikannimet vaikkapa Sisälmystenlahti tai Susiaidanlahti. Ensimmäisenä iltana käveltiin lyhyt tunnin matka lähimmälle leiripaikalle Hiivaniemeen.

Reitillä on kaksi autiotupaa ja toisen pihassa vietimme jälkimmäisen yön. Maasto oli paikoin kivikkoista, mutta polkua kulkien hyvin kävel-tävissä. Kaksi venelossausta

Viiden naisen joukko vaelsi Joutsijärven ympäri.

Minna Rajaniemi

Tuurunkankaan poikkeava vesistönylitystapa.

Tuurunkankaalla oli hieman tavanomaisesta poikkeava vesistönylitystapa.

Muita vaeltajia ei näkynyt, mutta päiväretkeläisiä ja sienestäjiä muutamia. Ja sieniä, niitä oli. Paljon. Helteiden jälkeiset parin viikon runsaat sateet saivat sienet ryöpsähtämään valtaisin määrin kaikkialle. Krokon kyyneleet valuivat ja haikeita huokauksia kuului, kun herkkutatteja oli polunvarsi täynnä. Parhaat kantarellit ja mustatorvisienet poimittiin päältä ja illalla maisteltiin niitä paistettuna lättyjen kera. Sunnuntaina kerättiin vähän kotiin viemisiäkin.

Pilvipoutainen keli oli parahultainen kulkemiseen ja yöt olivat mukavan lämpimät. Hyttysistä ei ollut haittaa ja hirvikärpäsetkin vasta aloittelivat.

Lauantai-iltana ihmettelimme hetken öisiä sorsanmetsästäjiä, kunnes taivaanrannan välkehtivät valot paljastivat paukut venetsialaisten ilotulitteiksi. Joutsijärvi on onneksi lähes rakentamaton, mökkejä on vähän eikä juhlinta meitä isommin häirinnyt.

Oikein leppoisa ja rentouttava viikonloppu, näitä lisää.

☺ **Hanna Sinilehto**

Antero Rutanen

Evästauolla.

Seniorit vaelsivat Riuttaskorvessa

Kolbman järjestämä Tunturiladun seniorivaellus kutsui kymmenkuntaa kulkijaa, järjestäjät mukaan lukien, tutustumaan Kurun maastoihin.

Vaeltajan tulee varautua odottamattomiin tilanteisiin. Niin nytkin, jopa ennen lähtöä maastoon. Ohjeena oli kokoontua Kurun matkahuoltoon, josta siirryttäisiin linja-autolla lähemmäs vaelluksen lähtöpaikkaa. Matkahuoltoa ei meinannut löytyä. Lopulta havaittiin linja-autoasemakyltti erään varastorakennuksen ulkoseinällä. Aikamme odoteltuamme hiljaisuudessa ja lähtöhetken lähestyessä heräsi epäilys, ollaanko oikeassa paikassa. Ehkäpä ei. Noin 100 metrin päästä, päätien toiselta puolelta havaittiin linja-auton pysäkkimerkki, jonne päätimme viedä rinkkamme. Ratkaisu osoittautui oikeaksi, auto tuli ja otti kyytiin.

Ensimmäinen yö vietettiin Haukijärven leiripaikalla. Korkeassa varastomaisessa rakennuksessa istuttiin pimenevää iltaa nuotiotulen valossa ja lämmössä. Rannassa oli hyväkuntoinen saunarakennus, lukossa ja vene, jossa tappi tiukassa ja runsaasti vettä sisällä.

Toinen päivä valkeni viileänä ja kirkkaana. Matka jatkui Haukijärven ympäri ja etelän suuntaan Riuttaskorven virkistysmetsässä. Pitkäjärven rantaa sivuavaa polkua oli hyvä kävellä, maistella puolukoita ja kerätä sieniäkin. Alajuoksun Pitkäkoski oli mieleenpainuva kohde. Sieltä jatkoimme matkaa Pirkan taivalta etelän suuntaan. Leiri pystytettiin Koukerinvuoren laavulle. Viilenevä ilta oli jälleen kuulas, yöllä lämpömittari kävi pakkasen puolella.

Viimeinen vaelluspäivä kuljettiin paikoin hakatun metsän latu- ja polku-uria Kurun ulkomuseon pihamaalle. Siellä saimme tutustua vanhan ajan työvälineisiin ja paikallisen merkkihenkilön, Carl Gustav Polvianderin (k. 28.9.1876) tupaan ja elämään.

Kiitokset järjestäjille vaeltajien puolesta

Kauko Reijonen
Kolbma

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO 4/2014

2015:

28.12.–5.1. **Kaamosvaellus** Hetta-Lisma (KAVTSI)
Ilmoittautumiset 30.11.2014 mennessä: panu.loisa@gmail.com, lisätiedot 0400 708

10.-16.1. **Kaamoshiihto** Tuntsan erämaahan Korvatunturille päin (TSIETSA)
Ilmoittautumiset 14.12.2014 mennessä: juha.hakkinen@meili.fi, 050 593 2194

1.2. **Puolipitkä umpihankihiihto** Nuuksion alueella (KAVTSI)
Ilmoittautumiset 25.1.2015 mennessä: kiiski.mika@gmail.com, 050 381 3894.

7.-8.2. **Laskettelu ahkion kanssa -kurssi** Nilsiän Tahkolla (TSIETSA)
Ilmoittautumiset 25.1.2015 mennessä: juha.hakkinen@meili.fi, 050 593 2194

21.-22.2. **Hiihtoviikonloppu Torronsuolla** (KAVTSI)
Ilmoittautumiset: Kirsi Hiltunen 040 543 1074, kirhan@welho.com,
tai juha.kelkka@ pp.inet.fi, 050 332 3239.

13.-15.3. **Tunturiladun talviretkeilykurssi** Kortejärvellä Teiskossa (KOLBMA)
Mukaan mahtuu 15 ensimmäistä.
Ilmoittautumiset: Pete Mäkelä, pete@expedition.fi, 040 771 8581

22.-27.3. **Avustettu hiihtovaellus** (esim. senioreille) Veskoniemi-Inari (KAVTSI)
Ilmoittautumiset: baazo.rantanen@gmail.com, 0400 877 146.

27.3.-3.4. **Hiihtovaellus Ivalo-Nellim-Rajajooseppi-Kiilopää** (TSIETSA)
Ilmoittautumiset 1.3.2015 mennessä: juha.hakkinen@meili.fi, 050 593 2194

3.- 11.4. **Hiihtovaellus Nellim-Muotkavaara-Ukonjärvi** (KAVTSI)
Ilmoittautumiset: Martti Kemppainen, markempp@dnainternet.net tai 040 588 3656.

25.4. **Pitkämarssi** (KAVTSI)

30.5. **Melontaharjoitus Ivalojoen melontaan** Ahvionkoski/Kymijoki (KAVTSI)
Ilmoittautumiset: baazo.rantanen@gmail.com, 0400 877 146.

5.-12.6. **Leppoisa vaellus Hammastunturin erämaassa** (KOLBMA)
Ilmoittautumiset: Hanna Sinilehto, hanna-mari.sinilehto@pp.inet.fi, 040 823 8829.

21.-27.6. **Melontaretki inkkareilla Ivalojoella** Lisma-Veskoniemi (KAVTSI)
Ilmoittautumiset: baazo.rantanen@gmail.com, 0400 877 146.

28.6.-4.7. **Nuorten retkeilyviikko Tsarmitunturin erämaassa** (Tunturilatu / retkitoimikunta)
Ilmoittautumiset 1.6.2015 mennessä: panu.loisa@gmail.com, lisätiedot 0400 708 243.

5.- 16.7. **Yöttömän yön vaellus Näkkälä - Lemmenjoki** (KAVTSI)
Ilmoittautumiset 8.6.2015 mennessä: kiiski.mika@gmail.com, 050 381 3894.

26.7.–1.8. **Vauvasta vaariin leiri Susikyrössä** (Tunturilatu / KAVTSI)

Huom. Tapahtumat löytyvät myös Tunturiladun tapahtumakalenterista, johon tehdään päivityksiä myös lehden ilmestymisajankohtien välillä.

Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille >> Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. – Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

Tunturilatu-lehden 1/2015 retkimuistioon julkaistavaksi tarkoitettu aineisto tulee toimittaa viimeistään 10.2.2015 osoitteella panu.loisa@gmail.com.

Nettijulkaisua varten toivotaan lyhentämätöntä ilmoitustekstiä. Ilmoituksen vähimmäistiedot: alkamis- ja päättymisajankohta, kokoontumispaikka (osoite), viimeinen ilmoittautumispäivä sekä yhteyshenkilön nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite.

NUORTEN RETKEILYVIIKKO TSARMITUNTURIN ERÄMAASSA 28.6.–4.7.2015

Pitkään on toivottu ”Vava-leiriltä ulos kasvaneille” nuorille (13–19-vuotiaille) järjestettävää tapahtumaa Lappiin. Tunturiladun retkitoimikunta on menneen kesän aikana suunnitellut nuorten retkeilyviikkoa, joka toteutetaan ensi kesänä Tsarmitunturin erämaassa ja Susi-Talaksella. Tunturikerhoilta toivotaan nyt aktiivisuutta, jotta tapahtumaan saadaan runsas osanotto eripuolilta Suomea. Nuori voi osallistua retkeilyviikolle yksin tai kaverin kanssa ja tarvittaessa myös vanhemman kanssa. Kerhoittain voisi kerätä kimppakyytiporukoita, jolloin matkustaminen Ivaloon tai Susi-Talakselle onnistuisi helpommin ja mukavammin.
Retkeilyviikolla vaelletaan rinkan kanssa Tsarmitunturin erämaassa. Leiriä pidetään eri paikoissa ja tehdään päiväretkiä ilman kantamuksia. Ohjelmassa on tunturilatulaisittain ”Erätaitoja ja elämyksiä” eli nuoret oppivat erätaitoja tekemisen kautta. Opittavien asioiden listalla on mm. maastokohteiden tuntemusta, kartan lukua, reitinvalintaa ja suunnistamista, leiriaskareita, nuotioruokien valmistamista ja poronhoitoelinkeinoon tutustumista. Myös kasvi- ja eläinmaailmaan on viikon aikana tarkoitus tutustua.
Retkeilyviikko alkaa sunnuntaina 28.6. jolloin kokoonnutaan Susi-Talakselle ja maastoon lähdetään seuraavana aamuna. Susi-Talakselle palataan saunomaan perjantaina 3.7. ja kotimatkalle lähdetään seuraavana aamuna.
Retkeilyviikolle osallistuminen on maksutonta. Osallistujat vastaavat kuitenkin itse omista matkustus-, ruoka- ja muista kuluistaan. Osallistujilla tulee olla kaikki henkilökohtaiset retkeilyvarusteet. Yhteisiä varusteita kuten retkikeittimiä ja telttoja voidaan järjestää lainaan. Tarkemmat valmistautumisohjeet lähetetään ilmoittautuneille toukokuussa.
Retkeilyviikon ohjaajina toimivat retkitoimikunnasta Panu Loisa ja Matti Rekola.
Lisäohjaajia värvätään tarvittaessa osallistujamäärän mukaan.
Ilmoittautumiset 1.6.2015 mennessä osoitteeseen panu.loisa@gmail.com
Lisätietoja saa myös puhelimitse +358 400 708 243

KAUPPA AUKI

TUNTURILADUN TARVIKKEITA VOI TILATA YHDISTYKSEN RAHASTONHOITAJALTA: marja-liisa.maki@pp.inet.fi tai 040 718 1719. Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti. Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

MYYTÄVÄT TARVIKKEET

	á
Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus kirja	15,00
Kuudes vuosikymmen	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Kämppien avaimen voi lunastaa kaksi vuotta Tunturiladun jäsenenä ollut henkilö. Avaimen lunastushinta on 120 €. Avainanomuslomakkeita saa yhdistyksen rahastonhoitajalta. Avain toimitetaan postiennakkona.

MAKSUASIOISTA

Tunturiladun pankkitili on S- Pankki
IBAN FI07 3636 3002 7875 88 BIC TAPIFI22.
Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut paitsi jäsenmaksut. Jäsenmaksut maksetaan jäsenmaksulaskun mukaiselle pankkitilille.

KÄMPPIEN KÄYTTÖMAKSUT

Kämppämaksuja suoritettaessa käytetään viitenumeroita. Kämpillä on edelleen rahalippaat, johon maksun voi suorittaa. Kämppämaksu vuonna 2015 on Susikyrö 10 €/hlö/vrk, Susi-Talas ja Susi-Kiisa 7 €/hlö/vrk. Vanhempien mukana olevilta alle 12-vuotiailta ei peritä kämppämaksua. Kämppien viitteet: Susikyrö 505, Susi-Talas 602, Susi-Kiisa 709.

Varauskämppä Aihkin varaukset: raimo.pahkala@nic.fi, 040 839 6638. Aihkin kämppämaksu on 25 € /vrk/koko kämppä. 1.1.2015 alkaen 30 €/vrk/koko kämppä. Aihkin viite 806.

AKÁC-TANYA
ÚJLENGYEL

Unkari kutsuu vaeltamaan!

Unkarissa on helppo patikoida! Akác-tanyan ryhmille räätälöidyillä retkillä tutustut kävellen vaikka ikivanhoihin unkarilaisten pyhiin paikkoihin, vuorien huippuihin tai pustan rauhallisiin aroihin. Koko Unkaria läpikulkeva kuuluisa Sininen reitti on täynnä mahtavia luolia, meneisyydestä kertovia raunioita, rotkopolkuja, näköalapisteitä ja muita mielenkiintoisia paikkoja, joiden avulla avautuu Unkari sinulle eri tavalla kuin kaupunkilomalla. Kaikilla retkillämme on suomenkielinen vetäjä mukana ja reitit sovelletaan ryhmän toiveiden mukaiseksi.

Kevään ja syksyn vaellukset ovat jo myynnissä! Kysy lisää ja tutustu monipuolisen matkailutilamme tarjontaan:

www.akactanya.hu, info@akactanya.hu, +36309648272

SAAMELAISILTA METSOSSA
5.2.2015 klo 18
Pääkirjasto Metso, Tampere

Saamelaisten kansallispäivän (6.2.) kunniaksi järjestämme yhdessä Sisä-Suomen Saamelaisyhdistys Bàrdmu ry:n kanssa luentoillan pääkirjasto Metson isossa salissa. Tilaisuuden kesto klo 18-20.

Luvassa on kaksi luentoa. Ensimmäisessä valotetaan saamenkielistä paikannimistöä ja toisessa pureudutaan saamelaisten nykykulttuuriin ja tilanteeseen maailman puristuksessa.

Luennoitsijoina tutkija Antti Aikio (Arctic centre) ja Taarna Valtonen (Giellagas institut)

TOIMIHENKILÖKOULUTUS

kerhojen toimihenkilöille
ja muille aktiiveille järjestetään
31.1.2015 Jyväskylässä.

Päivämäärä muistiin, kerhoille lähetetään erikseen kutsu ja tiedot ilmoittautumisesta.

terveisin
koulutustoimikunta

TUNTURILADUN YLEISET YHTEISET TAPAHTUMAT 2015

31.1. **Koulutustilaisuus kerhojen toimihenkilöille** Jyväskylä
10.-12.4. **Kevätpäivät ja vuosikokous** Joensuu, Kumpe
26.7.-1.8. **Vava-leiri** Susikyrö, Kavtsi
14.-16.8. **Kesäpäivät** Kotka, Kuovza
29.-30.8. **Seniorivaellus** Varpaisjärvi, Tsietsa
2.-4.10. **Syyskokous ja Susiaiset** Rantasalmi, Njeallje

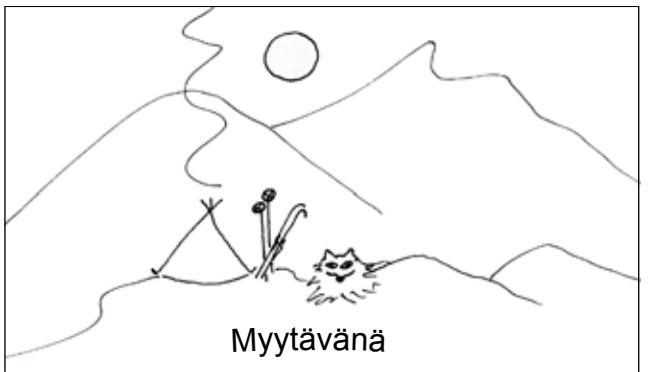
VARATKAA ENSI KEVÄÄN KALENTERIINNE!
Kumpe järjestää
TUNTURILADUN KEVÄTPÄIVÄT
10.–12.4.2015, la 11.4.2015 on myös
TUNTURILADUN KEVÄTKOKOUS.
Paikka: Hotelli Julie, Valimotie 3, Lehmo (6km Joensuun keskustasta)
Teema: Hiljaisuus ja kuuntelu luonnossa.
Ennakkotietoa majoituksesta: Aamiaiset, lounaat ja päivälliset ovat hotellissa.
Lisätietoja: Kumpe/Onni Voutilainen, onskiv@suomi24.fi, puh. 0503656138
Tarkemmat tiedot kevätpäivistä ovat Tunturilatu-lehdessä 1/2015.
Tervetuloa!

Marianpäivät Hetassa maaliskuussa 2015

Viime keväänä pieni joukko tunturilatulaisia osallistui Marianpäiville Hetassa. Kun kiinnostusta on ilmennyt, järjestämme halukkaille uuden mahdollisuuden matkaan. Järjestelyt sujuvat samaan tapaan kuin viimeksi: alkuviikolla hiihtelemme Susikyrössä ja loppuviikko vietetään Hetassa. Uutena asiana on päiväretki Koutokeinoon.
Ensi kevään tapahtuma ajoittuu viikolle 12. Kokoonnumme Susikyröön, josta on varattu tilaa osallistujille la 14. - ke 18.3.2015. Sitten matkaamme Hettaan, jossa majoitumme Hetan Majatalon Ämmilään. Majoitus on kodikkaasti majatalotyyppinen. Runsaat ja tunnetusti maukkaat ateriat sekä tietysti sauna sisältyvät majoituspakettiin. Kunhan tapahtuman ohjelma ilmestyy, katsomme sopivan ajankohdan Koutokeinossa käynnille.
Matkan pohjoiseen ja muun tarvittavan huollon Susikyrössä kukin osallistuja hoitaa itsenäisesti.
Tule mukaan! Hetan Majatalo haluaa sitovan etumaksun mukaantulosta. Tästä syystä ja myös osallistujamäärän selvittämiseksi perimme osallistujilta 50€ tilille FI87 8400 0710 8771 75 mielellään jo 12.1.2015 mennessä.
Ilmoittautumiset ja tiedustelut: Ritvis Loimio joko puh. 0405521037 tai sähköpostilla ritva.k.loimio@jyu.fi.

Tervetuloa!

Tunturiladun saamelaistoimikunta

Myytävänä

LAPINKOIRAN UROSPENTUJA

s. 30.9.14, luovutus joulukuun alussa
- luontoihmiselle
- vaeltajalla
- retkeilijälle
- metsänkävijälle

HYVÄÄN KOTIIN - PARAS YSTÄVÄ
Tiedust. ilt. klo 17–21 p. 17–21
p. 050 313 7916 (Hki-Viikki)

Joutsenmerkki poistui "apinalaatikosta"

Tarkkaavaiset lukijat ovat varmasti huomanneet, että Tunturilatu-lehdessä on ollut Pohjoismainen ympäristömerkki eli Joutsenmerkki. Nyt merkkiä ei enää lehdessä ole, koska sen kriteerit ovat tiukentuneet.

Joutsenmerkityt tuotteet ja palvelut täyttävät tiukat ympäristövaatimukset, jotka perustuvat elinkaariajatteluun. Siinä arvioidaan muun muassa materiaalien alkuperä, tuotannon ja käytön energiankulutus sekä kemikaalien käyttö ja jätteiden synty koko tuotanto- ja kulutusketjun aikana.

Lehteä painetaan edelleen Westpointissa Raumalla eikä painoprosessissa ole tapahtunut mitään muutosta. Se tehdään edelleen ympäristöystävällisesti.

Merkin saantiin kirjapainossa vaikuttavat muun muassa energiankulutus ja painotuotteiden määrät suhteutettuna pinta-alaan ja käytetyn paperin laatu. Westpointissa tämä suhdeluku on muuttunut, jonka vuoksi kirjapaino ei voi enää käyttää Joutsenmerkkiä.

Nykyiaikaisissa painoprosesseissa ympäristölle haitallisten kemikaalien käyttö ja veden kulutus on merkittävästi vähentynyt.

Satu Ojala

TALVIRETKEILYKURSSI 13.-15.3.2015

Tunturiladun talviretkeilykurssin mukainen koulutusviikonloppu kaikille halukkaille Kortejärvellä Tampereen Teiskossa. Kurssi alkaa perjantaina iltaluennoilla ja jatkuu lauantaiaamupäivän luennoilla. Iltapäivästä suuntaamme maastoon, missä yövymme teltoissa kaikki tarvittavat varusteet mukana. Sunnuntain paluuretken jälkeen saunominen ja todistusten jako.

Tällä kurssilla opit perusasiat talviretkeilystä.
Osallistumismaksu sisältää opetuksen, muonituksen ja osan varusteista.
Hinta 150,- (Tunturiladun jäsenet 112,-)
Mukaan mahtuu 15 ensimmäiseksi ilmoittautunutta.
Kysy lisää ja ilmoittaudu
pete@expedition.fi, 040 771 8581

www.tunturilatu.fi

AIHKI

Aihki on satoja vuosia vanha tasalatvainen lakkapääpetäjä.
Aihki on punainen mökki Susikyrön tanhuvilla.
Varaa laatuviikkosi aihkin suojaamasta Aihkista.

Vuonna 2014 varattuja viikkoja ovat:
50 – 52, sekä 27.12.2014 – 3.1.2015
Vuonna 2015 varattuja viikkoja ovat:
1, 7 –15, 17, 23, 30, 31, 34, 36 ja 37.

Tarkista vapaat viikot Tunturiladun nettisivuilta.
Vuorokausimaksu vuonna 2015 on 30,00 €/koko mökki.
Varaukset Raimo Pahkala 040 839 6638
raimo.pahkala@nic.fi

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Raimo Pahkala, Honkakatu 10,
87100 KAJAANI
puh. 040 839 6638
raimo.pahkala@nic.fi
Toimitussihteeri:
Satu Ojala, Huittisten Sanomalehti Oy, Pl 36, 32701 HUITTINEN
pt. 045 327 5650, pk 050 5234 844
satu.ojala@lauttakyla.fi

Tiedotustoimikunta:
Satu Ojala (pj), Raimo Pahkala,
Iitu Gerlin, Paul Pakarinen

Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm,
¼ sivu 290 euroa,
½ sivua 540 euroa
Koko sivu 900 euroa
Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Painopaikka:
Westpoint. Rauma
Ilmestymisaikataulu 2015:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
1	**13.2.**	**3.3.**
2	**8.5.**	**26.5.**
3	**14.8.**	**1.9.**
4	**13.11.**	**26.11.**

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Tunturilatu ja kerhot ja myös Suomen Latu saavat kotimaan muutokset Väestörekisterikeskukselta, mikäli henkilö ei ole kieltänyt tietojensa antamista. He, samoin kuin ulkomaille muuttavat tai siellä olevat, lähettävät itse muutosilmoituksensa jäsensihteerille:

Tiina Loisa
Konalantie 43 aA 7,
00390 HELSINKI,
tiina.loisa@
saunalahti.fi

SUOMEN LATU

Koko porukka Dobokokössa aloittamassa vaellusta.

Vaelluksella Tonavanmutkassa

Tunturilatulaiset tekivät syyskuun alkupuolella Tsietsan junaileman vaelluksen Budapestin pohjoispuolelle suuren Tonavanmutkan kahtapuolen. Duna Iponin kansallispuistossa tehty seitsemän päivän vaellus osoitti Pohjois-Unkarin maaston olevan kaikkea muuta, kun Pustaa. Valtaosa vaellusmaastosta oli metsäistä vuoristoa. Korkeuseroja riitti.

Allekirjoittanut teki huhtikuun alussa tutustumisvaelluksen Kekturalle, Siniselle vaellusreitille. Tuolloin maisemat olivat avarammat puhkeamassa olevassa kesässä. Syksyn kukkaloisto oli myös kalpeampi vaikka kukkia ihastelimmekin metsäniityillä. Kypsät karhunvatukat kuuluivat päivittäiseen välipalavalikoimaamme. Naminami.

Dobokokö

Aloitimme vaelluksen pienestä Dobokokön kylästä. Sitä pidetään vanhassa kansan tarinassa maailman napana, keuhkona ja sydämenä. DaLaiLamakin on käynyt siellä puhdistautumassa. Hyvä meidän oli siis startata kirkkain ajatuksin.

Toisena vaelluspäivänä ylitimme Tonavan lautalla Visengradista Nagymarosiin, jossa hotellimme oli aivan tuon ikiaikaisen elämänvirran rannalla. Pari päivää myöhemmin nousimme ylös vuoristoon, missä Nagy-hideg-hegyn turistiasema on Unkarin vanhin. Se avattiin lokakuussa 1939 Maailmanpalon jo riehuessa lähistöllä.

Seuraavana aamupäivänä ylitimme retkemme korkeimman kohdan Csovanyosin (936 m) huipun. Kymmenen seuraavaa kilometriä olikin sitten aikamoista alamäkeä. Nogradissa majoituimme vanhaan Unkarin armeijan tukikohtaan remontoidussa loistavassa pitopalveluhotellissa. Illallisen aikana remahti spontaani porukannauru, kun ilmoille kajahti ”Kilpisjärven Mahtavan Saanan” sävelet. Vaelluksemme päättyi pieneen Szendehelyn kylään.

Nagy-Hideg-Hegy on Unkarin vanhin laskettelukeskus vuodelta 1939.

Hetki lepoa tekee hyvää, Arttu ja Päivi Korolainen.

Akactanya

Unkarilainen kumppanimme Ujlenguelin kylästä nouti meidät vaelluksen jälkeen takaisin ihmisten ilmoille. Illan saimme viettää erilaisten hemmotteluhoitojen, ruokailun ja Saunamaailman lumoissa. Akactanyan savusauna taisi olla suorastaan liian kuuma ennen aamuyötä pitkällisen lohen ja lihan valmistamisen seurauksena.

Viimeisenä Unkaripäivänä emäntämme Kati vei meidän Budapestiin, jossa ammattioppaan kokemuksella sai yhdessä päivässä kerrottua palan Unkarin historiaa.

Elämänvirta Tonava ylitettiin Visegrad-Nagymarosissa.

Kektura

Sininen vaellusreitti on Unkarin ympäri kiertävä kolmattatuhatta kilometriä pitkä merkitty reitti. Pohjoiselta osaltaan se on korkeuseroiltaan varsin vaihteleva. Suosittelen tunturilatulaisille patikkamatkaa sinne varsinkin, kun suomalais-unkarilainen kumppanimme Ujlenguelissa voi auttaa kaikissa vaelluksen järjestelyissä.

Pentti Vainio